

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 23 JANUARI 1921.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

SCEN UR "FEMINA" PÅ SVENSKA TEATERN. FRU PAULINE BRUNIUS SOM RAFFINERAD VÄRLDSDAM (JEANNE HOESDRECHT) OCH HR ANDERS DE WAHL SOM HENNES BEUNDRARE (EGBERT HOESDRECHT).

Almberg & Preinitz foto.

Den vackra drömmen. Av Stefan Johansson.

Den vackra drömmen om kvinnan
var tog den sitt ljus för min själ,
när dock livets isande verklighet
slog drömmen så kallt ihjäl.

Som en stigande vårsols skimmer
i vårens ljussköna gång
den göt ur fördolda rynders glans
i hjärtat sin glädjesång.

På den vackra drömmen om kvinnan
fick själen aldrig svar.
Dock dröjer ett skimmer av drömmens glans
i hjärtat skälkvande kvar.

TVÅ SLÄTA

ÄRO DE OMODERNA?

RINGAR.

AV ELIN WÄGNER.

I ETT MIDDAGSSÄLLSKAP BERÄTTADES en historia: ... och så reste han, och lämnade henne med två vigselringar.

Efter en kort paus, sade en av damerna: Om du överger mig, Gustaf, kommer jag att sitta där bara med *en*. Och hon betraktade tankfullt sin lilla ringbesatta hand.

— Jag har då givit dig två, sade hennes man, så jag fritar mig från all skuld.

Detta föranledde till en granskning av samtliga damers händer och det visade sig, att de alla utom en enda buro blott sina vigselringar och dessa halvt dolda under pärlor och diamanter.

— Vad vill nu detta säga? frågade en av herrarna, en kulturhistoriker, håller våra kvinnor på att övergiva sitt emblem, de två släta ringarna? Ska man nu inte längre vid första ögonkastet, var som helst på jordklotet eller i vilken som helst grav kunna igenkänna de två ringarnas bärarinna som svensk och gift? Är det inte roligt längre?

— Nej, sade damerna. Vi tycker det är nog med *en* ring, en uppvisning av symbolen är löjlig. Vi har andra vackrare ringar, som vi också fått av våra män. Man ser så omgift ut med de två ringarna.

En av fruarna tillade uppriktigt: jag tycker mig ha märkt att det blivit omodernt med de två släta ringarna.

Denna dams man, en jurist, klappade henne småleende på axeln. Jag är övertygad, sade han, att du och några andra lika osjälvtändiga små fruar tämligen snart kommer att utbreda ryktet att modet föreskriver blott *en* ring. Från era kretsar sprider det sig ut över Stockholm, från Stockholm till de andra städerna och slutligen ut på landsbygden. Men först borde ni betänka att med er förlovningsring försvinner följdriktigt också mannens, som han av en häpnadsväckande hygglighet troget bär. Och jag misstar mig mycket om ni är hågade att släppa denna etikett, denna lilla hållhake på oss. Hur det är, den hjälper alltid något, är det inte så?

Man såg på fruarnas miner, att de inte voro hågade att ta denna konsekvens. De vägrade till och med att ta den som följdriktig.

— Jag bär ju *en* slät ring med Gustafs namn i, sade hon som först talat. Varför ska han inte då bära en med Lilly eller "trogen i döden" eller vad som nu brukas?

Det hjälpte inte att herrarna påpekade att till vigselceremonien hörde det sen urminnes tider att mannen gav kvinnan ring men inte tvärtom.

— Då ger vi er en strax förut, på morgonen, sade fru Lilly. Det ska jag lära min dotter åtminstone.

— Men varför kan vi då inte lika gärna fasthålla vid de två släta ringarna, sade kulturhistorikerns fru. Det är tradition med dem, det är svenskt. — Tänk på två slitna ripiga vigselringar, det är ju en hel historia i dem. Jag tycker det är vackert. Det finns vissa kvinnor och vissa händer, till vilka denna enkla symbol passar bättre än dyrbara, brokiga stenar. För oss som arbetar i huset, passar de tåliga och outslitliga släta ringarna bäst. Jag kommer aldrig att ta av mig mina och om man efter tusen år skulle få upp min kista, då kommer, som min man just sa', folk att se, att stoftet tillhört en svensk hustru från början av 20:de seklet. Och det skäms jag inte för.

— Jag tror inte den traditionen är värst gammal, svarade fru Lilly. Jag minns mycket väl från min barndom att enklare hustrur ur arbetsklassen och på landet bara hade en ring. Nu ha de två släta slagit igenom överallt, men det tyder på att seden inte kan vara många tiotal år, eller hur? och hon vände sig till konsthistorikern.

Denne måste, ehuru han ogärna motsade sin hustru, erkänna att fru Lilly hade rätt. Men är det nu inte snobberi, tillade han, att lägga bort en sed, bara därför att den vunnit efterföljd inom de ringare klasserna?

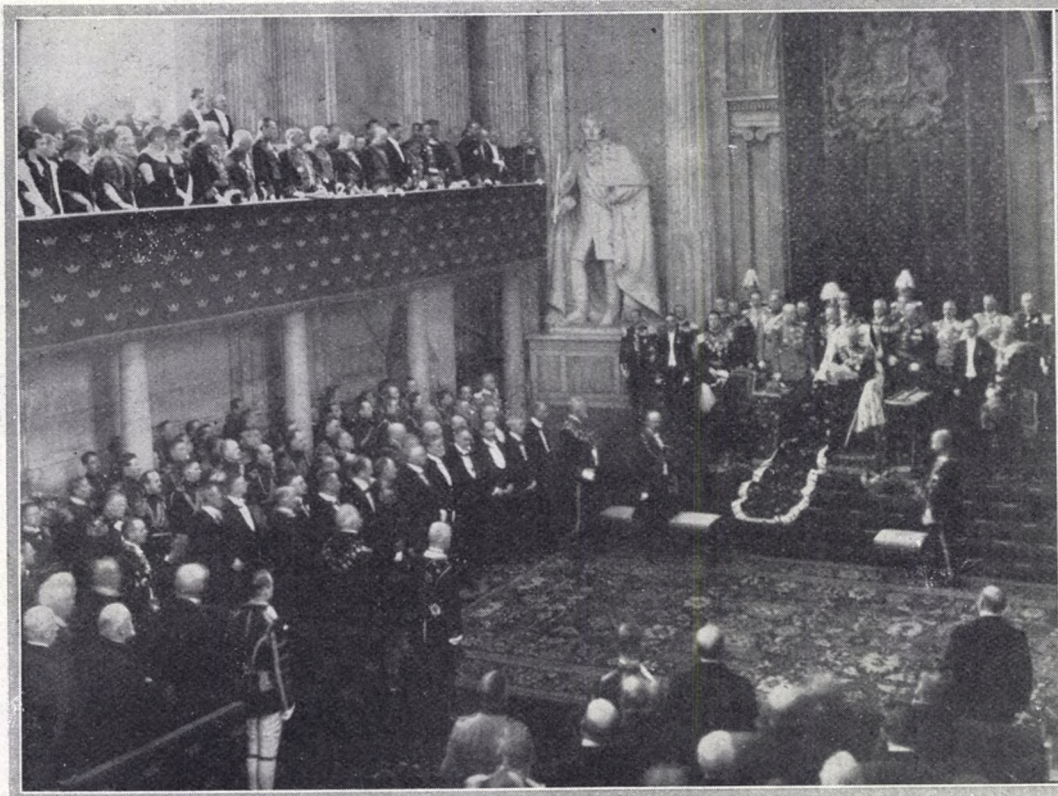
— Lite snobberi är det väl, medgav den unga frun leende. Men det är bestämt ändå inte så enkelt. Varför är det av oss alla, endast du, — hon vände sig till konsthistorikerns fru — som har dina släta ringar kvar? Det är inte bara därför att du är den minst fåfängliga och snobbiga av oss. Jag tror också det är därför, att du är den enda av oss, som har en lång förlovningsring bakom dig. Under den tiden hann du bli förtrogen med din förlovningsring och fick många minnen samman med den. Vi andra, vi satte på oss vår förlovningsring för att det skulle så vara på första lysningsdan och sen tyckte vi den blev besvärlig, när den andra kom till.

Numera har folk inte så långa offentliga förlovningsringar. De kan vara samman lika generat eller ogenerat med eller utan slät ring. Helst önskar de kanske hålla sina intentioner hemliga, så länge det går. Och då är det ju mera praktiskt att mannen ger sin älskade en förlovningsring med sten i, en sån, om vilken ingen med bestämdhet kan säga, att den betyder, att hon är utvald av en man framför andra.

— Jag misstänker, att damerna ha ännu ett skäl, som de inte erkänna ens för sig själva, sade juristen. De vilja mystifiera männen. En främmande man, som fångslas av deras vackra händer kan inte genast veta att damen i fråga är gift, upptagen, inget för honom. Han kan ju gissa! Ställningen som en mans hustru med frutitel och två ringar har heller inte längre uteslutande fördelar framför den ogifta kvinnans ställning. Många fruar få stå i skymundan för självförsörjande, vilka gjort sig namn som framstående i ett gott yrke eller inom ett eller annat konstnärsfack. Därför är detta fruemblem inte något att skylta med längre. Mina snälla fruar, ni anade nog inte allt vad ni blottade om er själva genom att försmå förlovningsringen!

— Ja, sade fru Lilly självbehagligt, vi är nu en gång så komplicerade, att det är ett sant nöje att avslöja oss.

ELIN WÄGNER.

Riksdagen öppnas i Rikssalen av Konungen. — O. Ellqvist foto.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi m. m. Beställningsavd. för klädningar och linge. Anmälningar dagligen 10—5. Prospekt på begäran 6 frielever.

S:ta Birgittaskolan

Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.

Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika. EMMY KYLANDER.

STJÄRNAN ALCOR. AV CARL-AUGUST BOLANDER.

"NU GÅR STUDENTEN FÖRBI IGEN", säger husan till frun i disponentbyggnaden, "få se, om han skall in till Höns-Johan i dag också." Frun svarar ingenting, sveper bara den virkade sjalen tätare omkring sig, i tio år har hon frusit häruppe i obyden. Inne i herrummet skrattas det, disponenten och artisten sitta och grogga, "madame frileuse" ser ut, som varken såg eller hörde hon i sin stol vid fönstret.

Studenten har stannat nere vid stranden, stirrar på de vita näckrosorna ute i den halvt igengrodda sjön. Han går så långt ut han kan och sträcker sig efter dem, men han når dem inte, han står och stirrar ännu en stund på dem. Så går han in i den lilla brädkojan, överspunnen med kaprifolium.

Inne på spiselhällen sitter en gubbe, grå som askan och gammal som Metusalem, och delar brödkanten med hönsen, som picka omkring honom. De kalla gråblå ögonen glimta till, då han ser studenten — "sätt dig på Fredholm", han pekar på en pall vid spisen. I en karmstol i ett hörn tronar en konung i krona och spira, det är kung Farao, som Höns-Johan snidat, det bor en av Gamla testamentets konungar och en av profeterna i det lilla brädskjulet.

"Finns det ingen eka i sjön", säger studenten.

"Ha vi inte en ökstock, Kristin", gubben vänder sig till en spräcklig höna, som hackar på byxbenet. "Det är ingen botten i den bara. Men det är det inte i sjön heller."

"Vad sitta näckrosorna i för botten då?"

"Vet du inte det, det vet Juanita här", Juanita är en liten svart höna, som flugit upp i knät på gubben. "De bottna i oändligheten. Jaså, du vill plocka näckrosorna, det vill alltid ungdomen. Nöj dig med tistlarna i stugknuten, tistlarna äro åsnans sallatsblad."

Gubben plockar upp den sista brödsulan från hällen, stoppar den i sin egen mun, hönsen hacka glupskt efter fingrarna. "Barn, barn, veta ni då inte, att människan inte lever av bröd allenast? Det är slut med brödet, jag får väl spela för er då." Han har en gammal billig fiol i en trälåda på en hylla, han plockar försiktigt bort papperen om den, smeker den med de köttlösa fingrarna.

Han lägger örat intill fiolen, då han spelar, han trampar med fötterna, han arbetar med hela kroppen. Han är inte nöjd med tonerna, han måste tala också för att få fram, vad han vill. Det är en låt, den heter tioöringen, han hörde den på sin brors begravning, pojken hade stulit tio öre från mor och hängt sig i vedboden natten efter. Det är en annan låt, den heter Drömpannkakan, det är en midsommardans. En låt har han hittat på själv, som pojken hade han funnit en vit svala död på marken och komponerat en marsch för begravningen. Det är låten, som han spelade för den gamle doktorn: en ung kolare kom han vandrande med en fiollåda ner till bruksläkarn för att höra, om han kunde ha någon framtid som musiker. Doktorn hade haft tårar i ögonen: "du blir kanske en stor musiker", sade han. "Men jag hjälper dig inte, jag vill dig väl, spela för Näcken bara." Han hade vandrat tillbaka till sin fattigdom igen och spelt Drömpannkakan.

Hönsen ha flugit upp på sin pinne, gubben spelar alltjämt. Det är en ohygglig melodi: det är den tredje brodern, som sjönk ned i ett hål i en tänd mila och blev fastklämd med

fötterna, han gjorde allt han kunde för att få brodern loss men måste se honom långsamt kvävas av röken och gaserna. En psalm, det är fars låt: far var en av de heliga, ville aldrig se fiolen en gång, men en kväll spelade han en psalm utanför hans fönster, gubben kom ut och grät och kysste stråken. En vild melodi, han spelade den en gång i baracken för vresiga rallare, som hotade varann med kniven, vildarna blevo tysta och lugna.

Gubben slutar mitt i det sista stycket, fiolen sjunker ner i knät, han stirrar som förhäxad på den. "Far skulle ha blivit musiker", studenten bryter tystnaden. — "Hör du, vad han säger, Farao", gubben vänder sig till kungen i karmstolen. "Vad säger du, har du det inte bättre här än på tronen, vad? Det är nog med kikbär på enarna."

Gubben sveper papperen om fiolen igen, han skälver i hela kroppen efter ansträngningen, måste sätta sig ner. "Far skulle inte leva så ensam", säger studenten.

"Ensam. Hör du, Fredholm, och du, Farao, han säger, att jag är ensam, vad säga ni, Kristin och Juanita? Ensam. Därför att man inte lever med djuren med köttig tunga, skator, papegojor och människor."

Studenten stirrar på den gamle på hällen: i 40 år har han levat här i sin koja borta från världen, vem är denne gubbe, vilken är hans hemlighet? Vad är hemligheten med friden i de blåa ögonen, har hans liv inte haft mera bekymmer än dagar? Frågan rycker i den unges läppar, medan han sneglar i det gamla ansiktet.

Gubben tar hatten och käppen, det är tecken, att han skall ut till sitt observatorium på stenhällen bakom stugan, studenten vet, att han vill vara ensam då. "Vet du, hur lång en parsec är, den är tvåhundrausen gånger avståndet till solen eller trettio billioner kilometer, men till Cygnusmolnet i Svanen är det sjutusen parsec, ger den tanken dig inte frid" — det är, som såg gubben tvärs igenom studentynglingen. På farstutrappan stannar han, pekar mot Karlavagnen: "lyckliga ungdom, du ser ännu mittelstjärnan i tistelstäng dubbel du, det är min enda sorg, att jag inte kan se Alcor längre. Men jag vet, att den finns där. Jag vet, att den finns där."

Den gamle står kvar på sin trappa och skådar mot stjärnorna, då studenten försvinner i vägkröken. En hussvala kvittrar ännu under ladutaket, en syrsa spelar, natten är stilla och ljus.

"Fåfänglighet", där är rösten igen. Det är oron igen, oron, som tystnade därinne i Höns-Johans stuga. Skall han inte kunna avlocka den gamla förstoringen fridens stora hemlighet — Göran Lindblad vet, att en natt av sömnlöst grubbel väntar honom däruppe i hans fåbodstuga. Det är en underlig sommargäst, som de tre gummorna på sätern fått, om dagen ligger han i gräset och stirrar mot skyarna, hela natten strövar han ute på ängarna.

Han blir stående en minut under den ensamma gårtällden — är det stjärnorna, som ge den gamle hans ro? Men honom själv ge stjärnorna bara oro, just denna ändlösa rymd är det, som hans tro har drunknat i. Vad är människoanden, inte mera än en myra eller mygg. Ha myrorna namn också — Göran Lindblad, det är löjligt med namn på människokrypen.

Mor tror, att han ligger uppe på sätern för att vila upp sig efter studentexamen och häm-

ta krafter till universitetsstudierna. Vacker vila, dessa dagar av grubbel och nätter av förtvivlan. Han har förlorat barnatron, tron på idéernas värde, på den kämpande människoanden. Hela den stolta kulturen, är den kanske bara en djurras' degeneration, finns det något mera förkrossande bevis mot kulturen än ett tidningsnummer? Fåfänglighet, fåfängligheters fåfänglighet, Babylon, Memfis, Tebe, allting blir grushögar.

Sanning! Finns det något, som heter sanningen, finns det inte bara sanningar? Barnkammarns sanning, kökets sanning, salongens, sängkammarns sanning, varje rum i våningen har sin sanning. Varje hus i staden, varje stad i landet, varje land på planeten har sin sanning, har inte varje planet sin också? Sanningarna äro legio, sanningen finns inte.

Han har stannat i backen, stirrar upp mot stjärnan Alcor i tistelstäng, som vore hemligheten förvarad där. Natten är stilla och ljus, rymden är en sjö utan botten.

*

"Har studenten inte synt till än", det är frun i disponentsbyggnaden, som frågar, "om jag kunde begripa, vad han gör hos den där gamla höns-gubben." Hon har knappast hunnit säga det, förrän den vita mössan skyntar ute på vägen, ynglingen stannar som vanligt ett tag och tittar efter de vita näckrosorna.

Höns-Johan ligger på knä och mejar gräset utanför stugan med en skära, luften är fylld av skrik, det är svalor, som jaga en sparvhök. Han reser sig, då studenten kommer: "du är regelbunden som en stjärna du. Ser du, hur stjärntistlarna slutit sig, är du inte rädd för ovädret?"

Studenten sätter sig i sitt vanliga hörn i stugan, den gamle tar fram en lapp ur sin stora bibel, gör en anteckning om sin slätter. Plötsligt tittar han upp från papperet: "det är den sjuttonde gången du är här nu, vad söker du här? Då man är ung, brukar man söka sanningen, inte söker du väl sanningen i Höns-Johans stuga?"

Studenten säger ingenting, hänger bara med ögonen vid den gamles läppar. Gubben ser inte åt honom, talar med hönan Kristin i stället. "Hör du, ungdomen tror alltid, att den kan spånga älven själv. Den vet inte att man måste gå på vattnet."

"Ungdomen vet, att människan skapat sig Gud efter sitt beläte. Den vet, att Gud är ekot av människans rop i rymden."

"Vi ha också varit unga en gång, Kristin, vi ha braskat med våra filosofäniader, vi ha fångat den vita ormen och kokt den och ätit den. Men det är med människan som med haren, han kommer alltid tillbaka till utgångspunkten."

"Och där sitter Gud Fader och knäpper henne. Den store söndagsjägaren."

"Häda du bara, det gör gott att få häda, din hädelse är bara en lovsång till Gud. Då du stirrat tillräckligt ut i oändligheten" — "Men det är just oändligheten, jag stirrar i. Vilket vanvettigt högmod av människan, att fylla oändligheten med sin Gud."

"Du är ung och högmodig ännu, du vill inte böja dig för den Lag, som regerar Universum. Du vill en Gud, som bara är människans. Jag skall säga dig, vad sanningens hemlighet heter, den heter ödmjukhet."

"Säg humor, idyll, resignation också! Kom med alla ämbaren och försök släcka elden! Askas är lättare att släcka."

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste.

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

Gubben har tagit sin stjärnglob, som han själv gjort med knappnålar. "Då jag var ung, ville jag bara upptäcka nya stjärnor, jag kunde inte nöja mig med alla som finnas redan. I dag äro de för många för mig."

"Far ser inte Alcor. Undra på det, jag har plockat den ur tistelstängan härom natten."

"Alcor, vad vet du om Alcor, du", den gamle är som förändrad. "Skämta inte med Alcor", hans röst är hes, hans hand är en rovfågelsklo, han darrar i hela kroppen. I det samma bultar det på dörren, det är en av luffarna, som bruka logera hos honom. "Goddag på dig, gammel-Johan", en brännvinsbas fyller stugan, "här är man igen, det finns inga halmstaccar på Atlanten, så man kan inte luffa till Amerika. Har unga herrn en sup, nej visst, nej? Det gör detsamma för resten, man får en sup, och så är det hela slut."

Gubben tar ned kappen från spiken, skall följa luffarn ut i boden. Göran Lindblad reser på sig och tar avsked. Ett tungt svart moln hänger över sjön, asparna skälva spöklikt i den kvava luften. En slända skimrar — hur vackert den glänser, är den ändå ett rovdjur. Han tänker på ekorren, som han överraskade i morse med att plundra ett bofinksbo — äta och ätas, det är lagen, som regerar universum, det finns intet hjärta där.

Någon kommer på vägen, det är prästen i byn, han har sjöstövlarna på, bär abborrar på en trädklyka. "Det blir oväder", säger han, "kandidaten hinner inte undan det, titta in till mig i stället. Kandidaten kommer från Höns-Johan, det är en intressant figur det. Men en oförfärdig hedning är han."

En blixtnyser upp prästens ansikte, det ser så fruktansvärt djuriskt ut. "Jag hinner nog hem", Göran påskyndar stegen. Människan är ett djur bara, inte behöver man bråka om rudimentära organ och sådant för att bevisa det, det är nog att se människornas ögon.

En blixtnyser, man ser de gula svamparna på trädstammarna, man ser sniglarna inne i tallskogen, marken skakar under dånet. En underbar religion, denna de yttersta dagarnas skolastik, denna tro på en utveckling med människan som toppunkten, vilket vansinnigt högmot av en eländig djurart! Då var det mera sanning, att paradiset funnits en gång, det var, innan det stora högmotet grep människan. Han ler, då han tänker på, hur han en gång som gymnasist höll ett föredrag om kycklingens utveckling ur ägget och lovsjögden den stora utvecklingslagen — vacker utveckling denna fåfänglighetens kretsång — se träbenet och emaljögat, hur underbar är naturen inte!

Strida droppar börja falla, nu regnar det duvägg, han kryper in i en koja vid vägen. Det är en barack, där arbetarna äro ute, luften är kvävande osund, mat och husgeråd ligga strödda på jordgolvet, det hänger kläder till torkning i taket. Ljuset släppes in genom förstugan, men blixterna lysa upp jordkulan med de tolv britsarna, Göran Lindblad kryper ihop ute i förstugan.

Den vilda jakten drar genom skogen, Göran sitter med huvudet i handen och hör den knappast. Livet är ett ont, är detta sanningen? Förintelsen är frälsningen, Buddha hade rätt, den gamle Tolstoj och den unge Weininger predikade detsamma. Nietzsche också, hans övermänniskodröm är bara drömmen om förintelsen.

Tankarna mola i hans hjärna — då han reser på sig, har det redan börjat klarna ute. Rymden är en sjö utan botten, stjärnorna gunga som vita näckrosor.

"Kan man tänka sig, kan man tänka sig", köksan och husan och trädgårdsgumman slå sina huvuden ihop i köket i disponentsbyggnaden. På tio år har frun inte satt sin fot utom grinden, men i dag har hon gjort det, hon är hos den där Höns-Johan. Alldeles som den där galna studenten, en tokig stackare drar alltid de andra tokarna till sig.

Frun står just i dörren i den gamles stuga: "är det då ingenting alls som jag kan hjälpa Johan med?" — "På mig går det ingen nöd, feta höns äro lata värpare. Men kanske har hon olyckan på närmare håll, olycka har inte lumpor alltid" — det är, som såge den lilla gubben rakt igenom henne, hon blir alldeles röd om kinderna. Ännu rödare blir hon, då hon stöter ihop med studenten ute vid asparna.

Gubben håller på och vädrar, då Göran stiger över tröskeln. "Far har haft storfrämmande", säger studenten. — "Det är broms-

honorna, som gå på boskapen, bromshanarna leva på blommorna. Du skall akta dig för kvinnfolken."

"Hon är en stackars olycklig människa, den där frun."

"Vem är det, som är lycklig då? Har du sett, hur barnen leka, de leka mor och barn och slå barnen, det är alltid olyckan, de leka."

Gubben ser så underlig ut, de bruna åldersfläckarna ha aldrig synt som i kväll. "Sju helsinges plåga botas med tivelbär och kåda, konstigare är det inte."

"Men olycklig kärlek botas kanske inte så lätt."

"Olycklig kärlek. Vad tror du en kvinna vet om den? Har du sett ett kvinnfolk, som älskat någon annan än sig själv? Det var en gång en flicka, hon blev svartsjuk på en stjärna, det var Alcor i tistelstängan, ynglingen talade för mycket om den. "Du, med dina stjärnor; dansa med din Alcor du; en kväll sade hon nej till hans dans och dansade med en annan."

Han pekar på en spindel på furubordet: "ser du spindeln, spindel på aftonen betyder gott hopp, det är litet sent, då man är över de åttio. Men kanske är det dig, det gäller. Min var en middagsspindel, den betyder hjärtesor."

Gubben plockar fram fiolen ur tidningspapperen, han hoppar med stråken vilt över strängarna, som han aldrig gjort förr. Det är ett svart grin över profetansiktet: "vet du, vad det här är, det är kärleken. Inte den enda stora, den är inte kärleken. Nej, älska hundra och ändå inte en, det är kärleken. Driften, det är kärleken. Har du mött skogsnuvan, pojke? Men Driften har du inte mött, hennes bröllopsdräkt är tistel och törne, hon är skön som varulven. Hon får aldrig nog av din kärlek, hon är outtröttlig, hon... Vem är du egentligen, vad vill du? Vill du stjäla friden för mig?" Kallsvetten rinner ur det rynkiga ansiktet, då han vänder sig mot Göran.

"Jag skall resa i morgon", säger studenten.

"Du har väckt oron, du är nöjd nu. Du skulle aldrig komma under mitt tak du."

"Jag skall gå nu", Göran reser på sig. "Farväl, far Johan."

Gubben rör sig inte, har krupit ihop på spiselhällen och begravt ansiktet i händerna, det är sista bilden, Göran ser av Höns-Johan. Kaprifoliumblommorna dofta omkring stugan, nattfjärilarna svärma. Det gnistrar som eld ur den lilla sjön, det är mänstrimmor.

"Brinner mitt blod inte, vilken eld har sprutat sina gnistor i mitt hjärta", ynglingen har stannat på stranden. "Finns det kanske en eld, som är starkare än världsmörkret? Lidelse, längtan, kan du spränga lagens kedjor kanske?"

Finns du i himmelen eller helvetet, sanning, men jag skall söka dig. Genom jordens alla riken, genom himmelens alla rymder, ner i underjordens mörkaste schakt — du må vara liv eller död, men jag skall söka dig. Heliga sanning, du som dräper eller ger liv, dig tillhör jag."

Salslampan lyser inne i disponentsbyggnaden, frun har dukat bordet med blommor i kväll, disponenten tittar förvånad på sin hustru, hon har ingen sjal, som hon brukar, hon talar om att bjuda byns gummor på kaffe i morgon. Men på stigen upp till sätern vandrar en student i stjärneljuset. Rymden är en sjö utan botten, stjärnorna gunga som vita näckrosor. "Skall jag också drunkna, näckrosor, skall jag plocka en av eder, innan jag dör."

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Amelie Nordström. Caroline Svensson.

EN HUSMOR AV DEN GAMLA SOLIDA stammen, fru Amelie Nordström, fyllde den 5 dennes 80 år. Född på Aby gård i Östergötland och dotter av kapten J. Westerling och hans maka, född Flodman, blev hon 1868 gift med Henrik Nordström, ägare av godset Ålhult i Södra Vi i närheten av Vimmerby. Här skötte fru Nordström med aldrig sviktande kraft de mångskiftande sysslor, som tillhöra ledningen av en stor egendom och varom vår tids husmödrar i allmänhet ha ringa eller ingen föreställning.

Men därefter utvecklade hon en hjälpsamhet mot behövande och en gästfrihet mot släkt och vänner, som ej hör till det vanliga. Mot sina underlydande var hon som en mor. Efter sin makes 1905 timade fränfalle sålde hon det stora godset och flyttade till Linköping, men bor numera hos sin dotter och måg major Stålhammars i Jönköping, där ock bemärkelsedagen firades.

För kort tid sedan avled i sitt hem i Stockholm efter mångårig sjuklighet konsulinnan Caroline Svensson i en ålder av nyss fyllda 65 år. Med henne bortgick en av den gamla tidens husmödrar, en sällsamt god maka och moder och en trogen och kär vän för en talrik släkt- och umgängeskrets. Av naturen tillbakadragen och blygsam fann hon sig bäst i hemmet bland make och barn, en föresyn i pliktuppfyllelse och omtänksamhet om alla. Under närmare trettio år bosatt i Sundsvall var den avlidna under en lång följd av år medlem av styrelserna av därvarande Barnkrubba och Barnhem, där hon på sitt hjärtevarma sätt sökte verka för de små. Utom av aldrig make, förre amerikanske vice-konsuln Victor Svensson, med vilken hon var förenad i ett 42-årigt, lyckligt äktenskap, sörjes den bortgångna närmast av vuxna barn, en dotter och tre söner, samt syskon.

Institut för kroppskultur. Halldis Stabell

Kurser och privat undervisning i kroppskultur för vuxna och barn. Anmälningar mottagas mellan kl. 11-12.

Odengatan 74 III Telefon Riks 2318

Bomullstyger - Möbiltyger - Gardiner

Prover på begäran. • • • • •
Precisera vad som önskas. * **Konstfliten, Göteborg.**

Idun

SVENSKT GLAS OCH SVENSK SMAK.

En av byggnaderna vid Orrefors, av gammal svensk herrgårdstyp. T. v. de båda Orrefors-konstnärerna, Edw. Hald (överst) och Simon Gate

Graverad pokal, komponerad av Gate. Ett i sin ädla ornamentik ovanligt vackert prov på nytt svenskt konstglas.

Graverad skål, av Gate. Blomkalkens ädla form ovan den kraftiga foten!

Graverat blomglas, av Gate, av på en gång djärva och fina former.

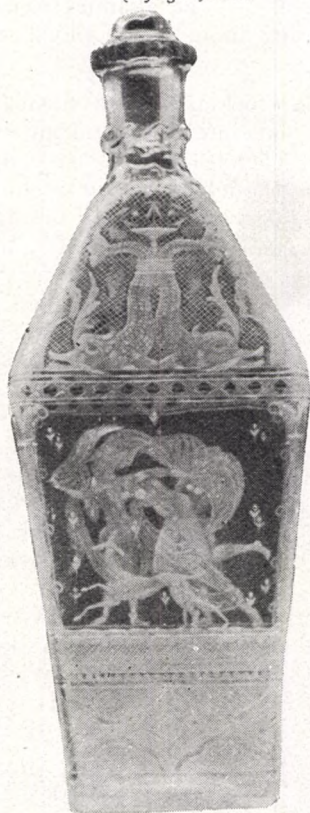
Graverat fat, av Hald. Ornamentiken leder tanken till modern målarkonst.

Graverat konstglas, komponerat av Hald. Tillhör Nationalmuseum.

Graverad vinservis (Gate). I texten talas bl. a. om Orrefors' stråvanden fråga om glas för servisbruk, och detta torde vara en den vackraste illustration.

Så här kan en modern svensk brännvinsflaska (graverad) se ut! Den är komponerad av Gate

Graverad vas och skål, komponerade av Hald.

SVENSK SMAK — DET ÄR EN VIDLYFTIG historia, av vilken vi i Idun under årets lopp nog skola behandla ett och annat kapitel. För denna gång blir kapitlet: svensk smak i fråga om glas.

Bilderna på denna sida böra ge skäl till de vackraste vitsord om vår smak på den punkten — d. v. s. vad framställaren angår. Se bara på dessa Orrefors-glas — det är nämligen idel sådana vi visa. Från praktpokalen till det enkla vardagsglaset äro de alla — med sin genomgående relativa prisbillighet — konstnärliga kvalitetsprodukter. De ha detta vissa i formen, i ornamenteringen, i allt (också i vad som på bilderna icke kan framträda: själva lustren och klangen) som gör det till en särskild glädje att på det dukade bordet se den pokal eller det glas, varur vi skola tömma festens heta vin eller vardagens svala dryck vatten.

Det är emellertid inte bara fråga om fabriken och dess konstnärers utan också om — de svenska hemmens smak. Och eftersom i dem nog i många (Forts. sid. 94.)

Såväl konstnärliga som enklare
A/B SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

LYDIA WAHLSTRÖMS NYA ROMAN.

DET VAR EN GÅNG, DET ÄR MÅNGA år sedan nu, då Lydia Wahlström talade historia i högsta klassen i en skola. Hon talade om Luther. Det var egentligen ingen lektion i historia. Det var historien själv, som kom tågande, inte världens historia, den som andra gånger fyllde rummet till brädden med liv och rörelse, utan Guds rikets historia. Det blev så underligt stilla och tyst. Några av flickorna gråto. De minnas ännu vad som var det märkvärdiga med Luther. Han var en ensam människa, ensam med Gud.

Lydia Wahlström är historiker och som sådan kan hon skildra de mångas liv, böljeslagen av människor, som sammantagna bilda historien, också den nyaste tidens med kvinnoörelse och socialism, de båda sista faktorerna i den statsutveckling, som enligt en av hennes store mäns, statsrådet Fegrelius' ord, leda till förödelsens styggelse. När "den nya kvinnan" blivit färdig och lagt bort både barnskor och övergångsårens armbågskantighet, kan hon uppliva minnet av dessa lyckligt passerade stadier i Lydia Wahlströms nya bok. Ingen har skildrat dem så moderligt godmodigt och ändå överlägset som hon och allt detta är ju värt en historikers möda, som slagit sig på att skriva romaner och ännu mera måhända skildringen av de få, de ensamma, som resa sitt huvud över mängden.

Men Lydia Wahlström är mera eller rättare annat än historiker. Hon är poet, fast hon av någon okänd anledning blygs över det och helst vill smussa in poesien i sina romaner så att den inte märks, åtminstone inte av de många, och hon har antagligen lyckats föra bakom ljuset några, de som inte fatta att poesien är något mycket fint och förtegat, som inte behöver många och stora ord, den höga poesi, som till sitt innersta väsen är religion.

Hur mycket av denna höga poesi har hon inte inrymt på två fattiga sidor, om ens det i sin mångsidiga bok om Daniel Malmbrink. De två sidorna, som berättar om Kristus i en människas hjärta och Kristus i historien och om det ögonblick i en människas liv, då Kristus inom och utom henne mötas.

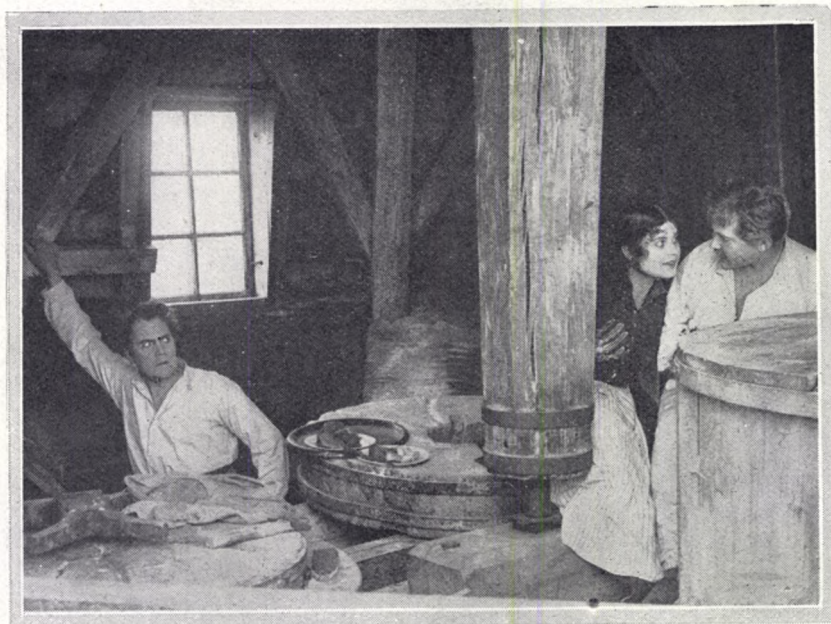
I de sidorna ligga för mig hela den omstridda bokens tyngdpunkt, dess djupaste mening.

Den nya boken har ännu mera förtegenhet, ännu mera förnäm motvilja att blotta annat än glimtvis de själens hemliga nejder, där kanske inte lagrarna gro, men den underbara blå blomman spirar.

Lydia Wahlström vill väl knappt vidgå sin egenskap av nyromantiker. Hon förkläder den i det sista decenniets studentskejargong och insveper den i dubbla omslag av politiska och andra diskussioner. Men vad hjälper det? Det är nyromantikern Lydia Wahlström, som i likhet med Fredrika Bremer upptäcker, att det finns "många andra kärlekar" i världen än den gamla vanliga mellan man och kvinna. Det är först den svärmiska flickvänenskapen, en ännu så gott som outnyttjad fyndighet i litteraturen. Vilken oändligt varsam hand behövs inte för att röra vid den utan att "stoffet på fjärrilsvingarna" sudlas eller för-

"Sjung om studentens lyckliga dar". — D:r Wahlströms nya bok är till stor del en skildring av studentskelivet.

Scener ur filmskådespelet "Kvarnen", som nyligen haft sin premiär på Stureteatern.

flyktigas. Lydia Wahlström har den varsamheten, och hon låter Märta Fegrelius finna skäl att försvara "de andra kärlekarna" inför sin skeptiske far: "Pappa kan inte säga, att detta bara är surrogat. Han bör ju veta bättre än någon, att man inte finner allt i erotiken."

Det är också den ömtåliga, skygga kärleken mellan far och dotter. Märta Fegrelius drömde en gång, att hon gick med sin far, bara han och hon, genom en lång, oändlig gång, som inte tycktes ha något slut, och som ledde till himlen, och hon var fullkomligt lycklig. Det är fadren mer än någon annan, som är hennes livs stora kärlek. Men hos Märta är inte detta ett degenerationsymptom à la "det nakna trädet." Där finns intet av erotiskt kvalm. Det är en ung, frisk själsdröm om den fullkomliga kärleken, framtidens eller evighetens, som Märta en gång i ett ingivelsens ögonblick anar: där är icke man och kvinna eller där äro de båda — men inte som nu — utan alltid — och då är livets innersta inte svart längre.

Men också "den gamla vanliga kärleken" ägnar Lydia Wahlström ett av de friskaste, mest strålande kapitlen i sin bok. Det berättas helt enkelt om en förlovnings.

Åt den religiösa erfarenheten offrade Lydia Wahlström, som nämnts, inte många sidor i sin första roman. Man skall förgäves bläddra igenom "sin fars dotter" för att finna ens det antalet i den nya boken. Författarinnan nöjer sig med några rader. Märta Fegrelius och Sten Werving gå en morgonstund in i Engelbrektskyrkan. Solen lyser in över altartavlan och tvingar Märta att se på Kristusbilden, "som med huvudet lutat åt sidan ser förbarmande ned på de myriader, som utgör alla tiders 'store vide flock'. Det slog henne, att korset inte verkade förnedring utan upphöjelse och glans, inte lidande utan övervinnelse — — Skulle förbarmandet, barmhärtigheten en gång bli lösningen på alla gåtor. — — — Det kändes som en länge spänd sträng inom henne plötsligen slaknat."

De raderna i boken komma skenbart oförmedlat. Den som inte i författarinnans föregående roman stannat inför Daniel Malmbrinks Kristusuppenbarelse, skall möjligen, om han inte helt enkelt glider över dem obemärkta, erfara en viss förvåning. "Sin fars dotter" uppträder inte med åthävarna hos en omvändelseroman.

Men boken är väl framför allt — och här ha historikern och diktaren Lydia Wahlström samarbetat — en människas inre utvecklingshistoria — en trots allt ensam människas, som söker klarhet och harmoni, och den människan blir visst förr eller senare, trots visioner om den fullkomliga mänskliga kärleken — liksom Luther var det — en människa ensam med sin Gud.

GERTRUD ALMQVIST-BROGREN.

Äkta Spets- & Sidendépôt
LINNÉGATAN 38

A. T. 187 00. 2 tr. HISS. Riks Ö. 4 36.

Till utstyrselar!

Spetsar, Schweizerbrodyr,
Linne- och Bomullsväv.

DEN MODERNA STUDENTSKAN ÄR MONDÄN.

LYDIA WAHLSTRÖM OM FÖRR OCH NU. ETT APROPÅ TILL HENNES BOK.

DET FINNS I LYDIA WAHLSTRÖMS nya i detta n:r recenserade bok en del sidor, som ovanligt fint och levande skildra flicksjälen — eller rättare en flicksja: studentskan Märta, i hennes svärmeri, naivitet, ärelystnad och intellektuella trevan, i hennes förstånds tidiga vakenhet och känslans och instinkts senmogenhet. Det är en flicksja, som gömmer på det eviga arvet, som går från mödrar till döttrar, på samma gång det i den rör sig det oroande nya: det som bådär en ny tid, en ny typ. Lydia Wahlström har just velat skildra en *enskild* människas utvecklingsgång, framhåller hon i en intervju med en av Iduns medarbetare, och inte "studentskan i allmänhet" från något visst skede; och i samband med detta säger hon en del intressanta saker om vad hon tänkt sig med sin bok och vad hon tänker om "studentskan i allmänhet".

Lydia Wahlström som studentska.

Lydia Wahlström framhåller först huvudmotivet som nog inte förut litterärt behandlats: den kvinnans "mindrevärdighetskänsla", som på den ena eller andra vägen bibringar henne — en psykisk företeelse, som så glänsande analyserats av österrikaren Adler. Att kvinnor äro mindre värda än män, har Märta fått grundligt i sig av sin älskade och beundrade fader, och denna föreställning, denna känsla hämmar och trycker henne länge. Det är intressant att erinras om detta för de Iduns läsare, som följt med polemiken mellan professor Lehmann och fru Elin Wägner om "Kvinnor och studier". — För den naiva, ännu om sig själv oklart medvetna Märta ställer enligt romanen problemet sig ungefär så: antingen är kvinnan dum och blir gift, eller är hon intelligent och är en undantagsvarelse — o, olycksdiga misstag, framkallat och närt av hundra pseudo-allvarliga böcker och tusen pseudo-allvarliga män, hur mycket plåga och oreda har du inte bragt in i oskyldiga flicksjälar! Nå, misstaget dödas väl säkrast genom — levande argument. — För Märta löser det sig i alla fall

så, att hon en dag blir medveten om att hon har kvinnlig charm, att hon kan det där underbara, som kallas "koketteri" — låt så vara att det först är genom en i grunden rätt så grov och osympatisk man, hon blir medveten om detta.

D:r Wahlströms studentska är inte den, som fanns på hennes egen Uppsala-tid, säger hon, och inte heller den, som lever där nu. Hennes Märta hade sina Uppsalaår strax före världskriget, och det ligger en del däri. D:r Wahlström gör i det sambandet för intervjuaren en liten karaktäristik över den moderna studentskan — och kanske över modern ungdom överhuvud.

— Av de nutida Uppsalastudentskor som läst min bok, ha många blivit riktigt förargade över den, säger hon. De ha inte alls känt igen sig i de studentskor, som här skildras — utom möjligen i Astrid Cornér, den litet blaserade, mondäna typen, och det är rätt så betecknande. De nutida studentskorna — åtminstone Uppsalastudentskorna — vilja gärna vara mondäna, och de betona så gärna sin "kvinnlighet", att de ofta litet ungdomligt demonstrativt undvika allt, som har med kvinnosak att

göra. Och de tycka det är barnsligt att diskutera problem. Det där trevande, sökande, som utmärker en Märta, anse sig dessa unga damer — ja, jag säger med avsikt "unga damer" — stå fjärran från — men så mycket värre för dem, säger d:r W. småleende, för jag tror inte det beror på att det är ett övervunnet stadium. Men över huvud taget är ungdomen sådan vi ha den efter världskriget — nog inte så mycket lagd för att diskutera. Den tar livet sådant det kommer. Den tänker kanske allra mest på två ting: att komma fram i livet och att roa sig. Så också den moderna studentskan — detta inte sagt som någon kritik mot speciellt henne, var tid skall ju ha sitt. Och det måste ju kännas anorlunda för studentskan nu än förr, tillägger d:r W.: när jag kom till universitetet, voro vi femton och måste känna oss som ett slags pionärer, nu äro de närmare 300 där!

Märta grubblar också mycket över förhållandet mellan man och kvinna och över hur kamratskapet skall kunna förenas med erotiken. De moderna studentskorna rynka på näsan åt det: om vi diskutera, säga de, så är det allvarigare saker än så. Nå, jag har ju mina dubier på den punkten, tillägger d:r W.

Vad läget för studentskorna just nu beträffar, fortsätter Lydia Wahlström, så tror jag, professor Lehmann har alldeles rätt i sin uppfattning om det, fastän han och jag naturligtvis ha helt olika mening om hela den kvinnliga bildningsrörelsens resultat.

— Kvinnor bli ju sällan opartiskt bedömda. — Och Lydia Wahlström ger ett litet bidrag till denna fråga, när hon säger: "man tänker jag nödvändigt måste vara den där torra, stravisst, även när man bedömer min bok, på att ma skolföreståndarinnan. — — Det påminner mig om en gång en studentexamensdag, då jag med andra skolans ledare stod på en balkong och hörde folkets röst — nej, skolpoj-karnas röst — nerifrån: "Tänk att hon ser så pass skaplig ut, den där kvinnosakskvinnan!"

KVÄLLAR PÅ

TVÅ STOCKHOLMSKA TEATERPREMIÄRER på en vecka, som båda varit roliga och lyckade, höra ju till det ovanliga — men det är vad parkettbesökaren nyligen fått vara med om.

Först var där "Femina" på Svenska Teatern, ett lustspel, som på programmet betecknas som psykopatiskt och i varje fall är holländskt. Lustspelet var prägladt av en viss graciös munterhet och byggde på ett originellt uppslag: den moderna psykoanalysens snedsprång in i det mänskliga själslivets skrymslen. Här är det en världsdama (spelad av fru Brunius, som får fram *kvinnan* lika graciöst och överlägset som *damen*) som simulerar allehanda själskonstigheter för att få fatt om den unge nervläkare, hon är förtjust i — tills det slutligen avslöjas att hela sjukan var kärlek och botemedlet inte låg i läkarens konst, utan hos honom själv. — Hr de Wahl var en charmant tredje-man, medan förste älskaren spelades diskret av hr Erik Rosén.

*

"Damen i hermelin" på Oscarsteatern blev också en publiksuccès. Musiken är av Gilbert, och man fick anledning lägga också de två librettisternas namn på minnet: Rudolph Schanzer och Ernst Welisch. Här var äntligen en libretto, gjord med

Fröken Wifstrand och herr Niska som slottsfrun Mariana och översten i "Damen i Hermelin" på Oscarsteatern.

PARKETT.

smak och klokhet — alltså, eftersom det gäller en modern operett, inte heller utan sentimentalitet. Och kompositören framträdde också ovanligt till sin fördel, med en del vändningar, som voro både fina och kvicka.

Fröken Naima Wifstrand hade en glansroll som ung, skön slottsfru av en dygd, som ger anledning till en hel mängd pikanteri. Hr Niska var manlig och temperamentsfull, och hrr Ringvall och Otto-son gjorde det bästa av sina roller.

*

På Vasateatern, där det en tid sett trist ut, har det kommit in spelande liv med Hennequins fars "Borgmästarinnan", som ges i ny instudering och med delvis ny rollbesättning.

Det är ett ypperligt uppbyggt stycke med ständiga överraskningar, ständigt nya poänger, och man fångas för mycket av det sätt, varpå de evigt-samma ingredienserna tillretts för att hinna stirra sig — chockerad på ingredienserna själva.

Utförandet var det bästa: Tollie Zellman idealisk som den i allt sitt självsvåld så graciösa mademoiselle Gobette, vars oscillation mellan Victor Lund-

(Forts. sid. 94.)

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt och Dessert-
choklader. Högfina kvaliteter.
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

MINNEN OCH GESTALTER FRÅN LUNDAGÅRD.

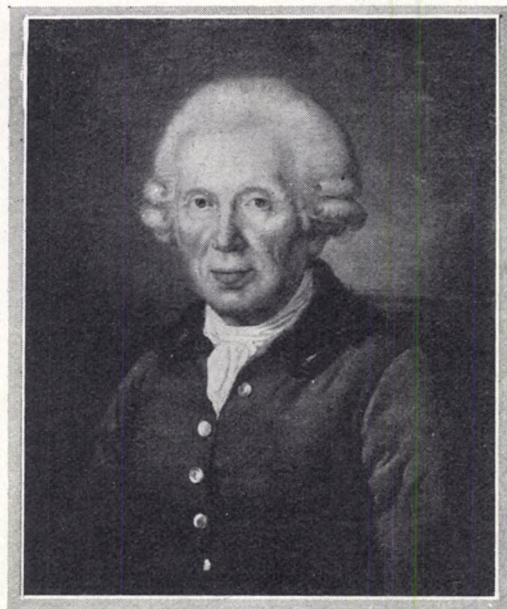
VI.

SKÅNELANDS HERODOTUS.

— I SJÖ- OCH STAPELSTADEN Ystad var stort liv och rörelse, ty var kungligt främmande kommet till bys. Från Lund hade för få dagar sedan anlant hans majestät konung Carol för att möta sin syster, hertiginnan av Holstein. Så bjöds det till att med de ringa medel, som uti Ystad i dessa tider kunde uppåddas, göra det så festligt som tänkas kunde för de höga gästerna. Åreportar voro uppresta vid stadens tullar, och de förnämligare husen voro ock prydda i guirlander och annan högtidsbonad. Hade ock prästen Ebbe Jonsson-Brings hustru, högädra Abela Klinthea från Brönnestad, anlant dit i den vällovliga avsikten att få skåda konungens anlete och gestalt. Då hon nu i sällskap med flera unga flickor kom mittför vakten, bjöd konungen, som stod där nära vid ett fönster, vakten gå för dem i gevär. Bussarna skyltrade genast, och det slammer, musköterna och karbinerna gjorde, gåvo tärnorna bävan och kungen nöje. Men jag tror ej, att många andra flickor kunna skryta av att kung Carol XII bjudit krigsfolk gå i gevär för dem. . . .

Den talande, en reslig åldring med manligt, muntert och öppet utseende, ler vemodigt vid tanken på det nöjsamma och sorgliga, som om vartannat gjort sig gällande i vad han nyss berättat om släkt och fäder. Talarens namn är professor Sven Lagerbring och den lyssnande hans förre lärjunge, litteratörn och kunglig sektorn Gjörvell. Och anledningen den att professorn nyss i berömmande ordalag tackat den sistränande för att han genom sitt välmenade råd — att göra sammandrag av det stora arbetet över svenska historien — gjort det möjligt för den åldrande att se detsamma utgivet. Och när detta medfört, att regeringen på stannas anmodan givit 4,000 daler silvermynt till verkets vidare utgivande samt meddelat professorn Sven Bring adelsbrev (med namnet Lagerbring) anser sig denne ha skäl att tacka den lärde stockholmare för allt detta såsom för egen förtjänst och därtill för honom öppna sitt hjärta om de ting, med vilka hans tankeeljest noggsamt ofta sysselsätter sig men hans tunga gärna tiger; nämligen om släkt och härstamning.

Så har han ock nyss med tårade ögon berättat om den sorg, han hade den gången samma hans älskade moder efter en kort sjukdom avled i hans hus. Han kunde aldrig, sade han, bli kvitt den förebräelsen, att han lade sig den kvällen och ej vakade med henne, som så många natt vakat för honom. . . . Ända till sin tidigaste barndom i Klinta vid den fagra Ringsjön har Lagerbring under detta tillfälliga dröjande vid sina erinringar återgått. Därifrån bar det ju snart, vid hans fyraårsålder, till Brönnestad. Där hade farfadern också verkat som präst och under de svåra krigen mellan dansk och svensk gjort sig omtalad. Jöns Ennertson Bring var gift med Cecilia, företrädarens styvdotter. Hon dog vid 22 års ålder men hade då redan givit världen 8 barn. Hon dog av tapperhet, säger sonsonen. Pastor och pastorska voro bägge på en färd till Norra Rörums prästgård. De anställde en kappridning, varvid den unga och segrande rytterskans häst stupar i de branta backarna på denna väg. Mannen hade blivit lämnad så långt bakefter, att han förlorat henne ur sikte. Hon krossar bröstet i fallet men har ändå styrka att åter stiga till häst och vända om till den sörjande makens möte, vilken förde henne hem. Hon dog om några dagar. — Nu voro svåra tider i Brönnestad, helst snapphanarna

Sven Lagerbring. Efter en oljemålning av Per Krafft d. ä. i Universitetshuset i Lund. Foto Hakon Gade.

här förstörde allmänna säkerheten även mellan det krigen brunno. I Mattered, annex till Brönnestad, var även ett snapphanenäste. Ett kompani soldater kom ock med ordres att skjuta ner varje varelse i de illa anskrevne hemmanen. Dessa gjorde ock processen kort, befallde dem som grepos falla på knä och läsa fader vår, då amen sades avtrycktes skottet.

År 1677 kommo en dag snapphanar och vilde ha en svensk officer utlämnad, som vistades i prästgården. Då Jöns Bring ej ville gå in härpå, togo snapphanarna eldbränder ur spisen och satte i halmtaket, och då taken därav ej togo eld, lade de krut på bränderna. Likväl utlämnades ej officeren, och elden kom ej lös. Snapphanarna trodde, att det var trolleri, då de ej strax kunde tända, och lupo till skogs.

När Ebbe Jönsson Bring blivit präst i Brönnestad, vart kungliga högkvarteret snart förlagt till Skåne, och i Brönnestads prästgård trivdes de svenska officerarna väl. De svärmade där som flugor om hösten, och stundom lagades middag 3 gånger om dagen. Ty sedan ett parti ätit, blev gården uppfylld med nya gäster, som ej fått middag. Där var gladlynt hjärta om ock stundom ringa förråd. En sådan levnad varade nästan ända från 1715, då Carl XII kom till Skåne, ända till hans död. Den enda lön prästen hade för sin gästfrihet var, att då han en gång bland flera resande uppgått för att se kungen äta i Lund, flera officerare märkte honom, och så fort kungen gått ur matsalen, rusade de mot honom och satte honom bland sig vid kavaljerstaffeln, till

alla ofrälse stora avund. Där åts björnstek, som var en rar rätt i Skåne.

Den unge sonen Sven stod uppmärksam bakom stolarna, då i hans fädernehem officerarna slogo sig ned kring raffellådor och spelbord, häpen att under den allmänna fattigdomen se det stora förråd på kontanta pengar, som ännu fanns kvar i landet — hos officerare. Hela högar av dukater, karoliner och femdalersstycken såg han nästan var afton roulera på bordet, från den ene spelaren till den andre.

En gång kom fru Brings broder, som var superintendent på Färöarna, på besök. Han blev trots den brist, som efter så nyligen överständens krigshärjning i landet och de stora beskattningarna och utskrivningarna under siste kungen, måste vidlåda bygderna, mäktigt förtjust över den ymnighet, man tyckte sig finna i Skåne, vilket han kallade Kanaans land. I jämförelse med Färöarna torde liknelsen ha varit grundad, ty superintendentens folk fick ej oftare bröd än var julafton. —

Så kommer Lagerbring från det av god humor insprängda skildrandet av sin barndoms och ungdoms förste lärare fram till studentåren, då han blev en av dem som med särskild förkärlek bänkade sig i den vittre Rydelii åhörarekrets. Och nu har han efter en levnads forskargärning med kraft och värme ägnad såväl lagkloketens rätta åskådning och kunskap som den mänskliga odlingens och samhällsutbildningens mödor och strider fått rätt att i adligt vapen bära den sinnebild: en heraldisk duva, som redan hans fader bar i vignetten och farfadern låtit inhugga ovan ingången i sitt ägande köpmanshus i Landskrona. —

Över sitt fosterland Skåne har Sven Lagerbring rest den vackraste ärestod, i det han under titeln *Monumenta scanensia* publicerat en samling resultat av egna och kongeniala forskning i själva urgrunden; icke blott berättande vad fädernas fåmäta runor tälja på bautastenarna utan också vad naturen och traditionen ger för bakgrund därtill. På universitetsplatsen i Lund har man ock placerat hans byst av brons under skuggiga träd i en krets av gamla, hitbragta runstenar. Som göing framträdde han gärna. "Så länge", skriver han, "svenska eller gothiska folket haft kvar något av sin gamla art, voro dessa göingar ansedda för ett ganska hurtigt folk. Steniga backar, mogna åkrar, ljungfall, ryd eller fälador och vildskogar göra merendels folket hurtigare och bättre, då fruktbar mark och sumpiga slätter hysa merendels grova och tunga invånare. Man skulle tro, att själen hade svårare vid att utöva sina verkningar uti en grov och med fetma övervuxen kropp än uti en mager och lättare. Åtminstone tycks mig, att min naturliga eld tagit av i samma mån som min mage tagit till och utgjort en värdigare rymd."

Johan v. Engeström skildrar Lagerbring som "en reslig man, glad och munter, med manligt utseende, boende i kallt rum, likväl aldrig smakande starka drycker, men med värme tagen ur hjärteblodet. Han åt litet, drack sällan ett glas vin, men arbetade mycket gärna, men var stadig i sina tänkesätt, bibehöll den belevnhet han fört med sig från Fersiska huset (han var A. F. von Fersens "guvernör") och huvudstaden men utan fjäsk, talte med lätthet, lät hushållet skötas av vederbörande, ingick varken i lärt eller politiskt gräl, ägde allas förtroende, mångas vänskap, de sinas kärlek, studenternas entusiasm." —

OTTO LUNDH.

Idun är familjetidningen.

Litterär. Aktuell. Vacker.

Underhållande.

Prenumerera nu!

IDUNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

"JAG SKALL INTE HELLER LÄSA honom. Men vi äro allesamman blinda, eländiga varelser, som endast ha olycka och död att vänta. Ser du detta sköna, leende, njutningslystna Napoli med sina blomstrande kul-lar, sitt gudomliga hav, sina lysande färger? Du älskar det, inte sant?"

"Jo, det är ju min födelsestad", sade den andra med låg röst.

"Jag hatar Napoli med sina myllrande ga-tor, sin blomsterdoft, sin lukt av kött och skummande vin, sina stjärnströdda, hetsande nätter. Jag hatar det, ty det är en inkarna-tion av synd och sorg. Där nere, där åskle-darna höja sig i luften, äro de rikas kvarter; där råder sedefördärv och sorg. Längre ner, där husen tränga sig tillsammans och bli mör-kare, är den lägre befolkningens stadsdel: se-defördärv och sorg. Napoli är syndigt som Sodom och Gomorra, en synderska som Mag-dalena. Men hon våndas i sin synd, väter sin bädd med tårar, vrider sig i förtvivlan under den olycksdigra Gethsemanenatten. O, du triumferande, fördömda stad, som ligger i dödsrosslingarna!"

Hon gjorde en stor åtbörd liksom till en förbannelse. Men plötsligt domnade hennes

exalterade stämning av, och den heta rod-naden på hennes kinder försvann.

"Det är inte bra för dig, Lucia, att stå här; ska vi inte promenera ett slag?"

"Nej, låt mig tala. Jag tänker för mycket, och tankarna fräta för djupt, då man inte kan få kläda dem i ord. Har jag gjort dig led-sen, Caterina?"

"Ja, litet. Jag är orolig för din hälsa."

"Förlåt mig. Jag borde inte säga vissa sa-ker till dig, du tycker inte om att höra dem."

"Jag försäkrar dig..."

"Du har rätt, min älskling. Men vet du, utan överdrift, livet är verkligen inte skönt. Har du någonsin tänkt på framtiden, på den mörka framtid, som nu snart väntar oss?"

"Ibland."

"Är du inte rädd för den?"

"Jag vet inte."

"Framtiden rymmer endast skräck. Vet du, hur ditt liv skall komma att gestalta sig?"

"Ja."

"Vem har sagt dig det, du tanklösa flicka? Vem har givit dig ordet till framtidens gåta?"

"Min tant vill, att jag skall gifta mig med Andrea Lieti."

"Och du ämnar lyda henne?"

"Ja."

"Utan klagan?"

"Utan klagan."

"Arma, arma barn! Och den där Andrea älskar dig?"

"Jag tror det."

"Älskar du honom?"

"Ja, jag tror det."

"Kärleken är blott en ny smärta, äktenska-pet är någonting avskryvart."

"Jag hoppas, att du misstar dig", svarade den andra, i det hon sänkte sitt huvud och sammanknäppte sina händer.

"Jag gifter mig aldrig — nej, aldrig", sade Lucia med en stolt kastning på huvudet.

Skymningens violetta skuggor blevo allt tä-tare. Pensionärerna hade stannat i grupper utmed bröstvärt; de betraktade de fönster, som ännu blixtrade av solreflexen, de betrak-tade havet, som antog en järngrå färg, och svalorna, vilka flögo som pilar över taken med de gälla, vinande läten, som tyckas vara de-ras aftonbön.

Giovanna Cascacalenda anförtrodde Maria Vitali, att hon under sådana stunder som den-na alltid önskade att få dö, dö i en sekund; och sedan skulle de balsamera henne, kläda henne i vitt siden, lösa upp hennes långa hår och sätta en rosenkrans på hennes huvud,

GUSTAF HELLSTRÖM OM DEN FRIA KVINNAN.

— VARFÖR SER MAN I SVERIGE SÅ FÅ damer bland alla dessa herrar, som äta och dricka och roa sig? — säger författaren *Gustaf Hellström*, i det han tittar sig om i restaurangen från sitt lunchbord, där vi träffat på honom för en intervju.

— Här i Sverige, fortsätter han, umgås herrarna med varandra på restaurang. I Frankrike och Ame-rika träffas man alltid i hemmet, där hustrun är. Där är man alltid samman med kvinnor. Går man ut på någon restaurang o. s. v., är hustrun med. Under de fem år, jag varit gift, har jag tre — säger tre — gånger varit på restaurang utan min hustru. Kan man också ha bättre sällskap? Äro vi ute, dricker hon lika mycket eller lika litet som jag, röker lika många cigarretter som jag — är det inte utmärkt?

— Men den svenska kvinnan syns inte — hon syns inte ens där hon är, får jag tillägga. Jag gick i går och promenerade på gatorna för att se Stockholm. Jag såg inte stockholmskan. Jag såg en, en enda dam, som man lade märke till (jag talar då inte om de kvinnor, man på ett osympa-tiskt sätt tvangs observera).

— Jag vet inte vad det beror på, att man inte ens lägger märke till den svenska kvinnan. Det är så annorlunda med den amerikanska. Amerikan-skorna äro också underbart vackra. Att vara bland många av dem är som att komma in i en dockkam-mare. Men det är inte bara det med amerikanskan. Det är något annat, särskilt. Hon är *fri* — hon är jordens djärvaste kvinna, hon rades för intet i världen...

Till tröst för våra svenska läsarinor (som i nästa nummer av vår tidning skola få uppbygga sig med diskussionen "Varför föraktar mannen

Gustaf Hellström.

kvinnan?" — o fråga, som skulle vara otänkbar i en amerikansk Idun!) må det här sägas, att Gustaf Hellström har även rent personliga skäl att prisa amerikanskorna: han är gift med en amerikanska, Louise Shoemaker. Och han har det helt amerikanskt inrättat (i sitt liv nämligen, inte i sin själ!): har bostad i New York och sommarstuga i staten N. Y:s norra del (på en plats där det om somrarna bor en 2 å 3,000 författare och konstnärer — med de *fattiga* amerikanska författarna kan man um-gås, säger han, alltså med sådana, vilkas böcker bara gå ut i en 3,000 ex.) — Det är nu femton års tid, Gustaf Hellström levt i främmande land (han är nu i Sverige bara på några dagars besök för att fira sin fars 75-årsdag). — Om han skall alltjämt stanna där ute? — Ja, blir svaret, här hemma hän-

der ju ingenting. Och kvinnorna äro ju sådana, att de vilja, det ständigt skall hända något.

— Ni står bestämt under toffeln, ni?

— Ja, det göra väl alla män! Och jag tror be-stämt, det är det riktiga. — Jag skulle för resten aldrig ha kunnat gifta mig med en kvinna, som inte vore fullt självständig och hade sitt liv för sig. Skillnaden mellan att vara samman med dem och de andra är ungefär densamma man känner, om man kommer in i ett friskt, vädrat rum eller ett inne-stängt.

— I Amerika är kvinnan fullt fri, och det är ju utmärkt, bara hon inte använde sin frihet först och främst till att göra männen till slavar. Är England männens paradys, så är Amerika och Frankrike kvinnornas (och Sverige då? skulle vi vilja inskjuta en fråga, men nöja oss med vårt eget svar: det är en skärseld!) Och vad de äro duktiga, dessa amerikanskor: de visa sig alltid kunna en mängd, som man inte trodde dem om. Min hustru gick på konstakademi i Paris. Så fick hon en dag som alla amerikaner lust att förtjäna pengar, slog om och ritar nu toaletter till en av våra främsta modefirmor.

Gustaf Hellström har tidigare i sina böcker visat sig vara en av de få svenska män och skribenter, som bedömt kvinnofrågan fullt opartiskt ("kvinno-frågan" mångsidigare tagen). Nu talar han om, att han tänker skriva "något i många delar", och en del skall återigen handla om kvinnorna och kvin-nornas livsproblem. Efter de vackra saker, han här i intervjun sagt om kvinnorna, kunna vi inte tänka oss annat än att Iduns 100,000 läsarinor skola sända honom lyckönskningar med på vägen!

E. TH.

och om hundra år skulle en poet förälska sig i henne. Artemisia Minichini hade sin mörkaste min, händerna khutna i förklädesfickorna, armbågarna tryckta intill sidorna, ett veck tvärs över pannan och läpparna hårt hopknipna. Carolina Pentasuglia, en liten blond, poetisk, kärleksfull varelse, sade till Ginevra Avigliana, att hon önskade hon vore i Danmark, vid den mörka, dimmiga och stormiga Nordsjön, på de öde kuster, där nordavinden susar mellan grenarna. Till och med Cherubina Friscia glömde att spionera på pensionärernas samtal, och med slappt nedhängande armar och drömmande blick tänkte hon på, att hon hade ett helt liv för sig att tillbringa där i skolan, alltid inspärrad, utan släktingar, utan vänner, fattig, en gammal ungmö, hatad av eleverna.

"Jag tror", sade Lucia sakta till Caterina, "att min far vill gifta om sig. Han har inte vågat göra det förut, men människans karaktärsstyrka är någonting så bräckligt! Min far är mycket världslig. Han förstår mig inte; min närvaro inverkar endast nedstämmande på honom. Han behöver en glad, tanklös dotter, som kunde liva upp hans hus. Jag är inte sådan."

"Vad skall du då ta dig till, Lucia? Något måste du ju göra."

"Ja, något skall jag göra, men inte för mig själv, utan för andra. Om jag vore man, skulle jag bege mig till Afrika och utforska okända trakter eller bli missionär i Kina, Japan, långt, långt bort. Men jag är kvinna, en svag, onyttig kvinna."

"Du kan ju stanna hos din far."

"Nej. Han är för länge ung, och jag är för tidigt gammal. Min närvaro i hans hus skulle vara som en ständig förebräelse. Nej, jag skall söka mig ett ädelt, gott, heligt mål att offra alla mina tankar och handlingar åt, jag skall söka ett sår att hela, en orättvisa att gottgöra, ett lidande att avhjälpa; jag skall överallt söka en människokärlekens idé att offra mitt liv åt. Jag vet ännu inte, hvad jag skall ta mig till, men antingen det nu blir som syster av "Röda korset" på slagfälten eller som barmhärtighetssystem på sjukhusen eller som grundläggare av och lärarinna i ett barnhem, skall jag offra min onyttiga tillvaros krafter till gagn för den lidande mänskligheten."

Caterina svarade icke. Lucia betraktade henne med en nästan föraktfull min.

"Tycker du inte, att allt detta är vackert, Caterina?"

"Mycket vackert. Men får du tillåtelse av de dina?"

"Jag skulle väl vilja se, vem som kan hindra mig! Det vore ett grymt tyranni."

"Men din hälsa?"

"Den står nog ut... eller också dör jag. Det vore den skönaste död, att befrias från alla vedermödor och ha det medvetandet, att man har uppfyllt sin plikt."

"Jag skulle aldrig kunna vara i stånd till något så stort", viskade Caterina efter en kort tystnad. "Jag är en obetydlig varelse."

"Vad gör det, kära Caterina?" sade den andra och strök henne över huvudet, som om hon varit ett barn. "Alla äro inte skapade för de stora humanitetsidéerna."

Mörkret inbröt, fritimmen var slut. Pensionärerna gingo in i sovrummet, därifrån över korridoren utför trappan och begåvo sig in i kapellet för att hålla aftonbön. De gingo utan att se på varandra eller talas vid, i en trött och mulen stämning, som gjorde var och en böjd för att isolera sig. De gingo två och två, men icke arm i arm; endast ett par höll varandra i handen, men slappt. Bakom dem tändes ljusen i Napoli som stjärnor; de inträdde i skolans andäktiga tystnad och så-

go sig ej om. Denna långa, vemodiga timme i solnedgångsstämning hade lagt som en beklämning över deras hjärtan, och denna vandring ner till kapellet, utan en viskning, utan ett leende, liknade en begravningsprocession. Cherubina Friscia, som gick sist, stängde skyndsamt balkongdörren, och då den gnisslade på sitt rostiga gångjärn, lät det som ett ironiskt skratt.

V.

DET VAR DEN SISTA LEKTIONEN. Augusti nåkades sitt slut, och därmed var läsåret förbi. Efter ferierna i september och oktober skulle de andra eleverna börja en ny termin S. Carolodagen, den fjärde november, men de "trefärgade", som nästan alla fyllt aderton år och voro fullärda, skulle lämna skolan för att ej komma igen vidare. Den dagen, klockan två på eftermiddagen, hade de sin sista lektion i historia. Då den var slut, var också deras lärokurs avslutad.

Därför vilade det också en alldeles särskild stämning över alla flickorna, över rummet och hela omgivningen. Därför voro Carolina Pentasuglias yppiga blonda hår omsorgsfullare friserat än någonsin; hela hennes lilla huvud var ett virrvarr av ostyriga lockar. Giovanna Cascacalenda hade tagit av sig förklädet, så att hon var alldeles vitklädd, endast med det trefärgade skärpet om livet. Artemisia Minichini bar en stor guldmedaljong om halsen, fäst på ett svart sammetsband. Ginevra Avigliana hade stuckit in tre röda rosor i skärpet, under hjärtat. Men alla sutto allvarliga och högtidliga i detta klassrum, som redan föreföll övergivet: icke en bok, icke en pappers-

En de ungas fostrarinna.

EN AV SÖDERTÄLJE MÄRKESKVINNOR, f. föreståndarinnan för elementarskolan för flickor i Södertälje, fröken Charloth Berg, fyllde onsdagen den 12 dennes 75 år.

Med den stora vänkrets fröken Berg knutit vid sig under alla de år hon tjänstgjort som pedagog, faller det av sig själv, att hon blev föremål för de hjärtligaste hyllningar på sin bemarkelsedag.

1886 övertog fröken Berg tillsammans med sin goda väninna och medhjälperska fröken Klingentierna flickskolan i Södertälje. Under de 19 år de båda damerna innehade skola utvecklades denna till ett mönsterläroverk. Ett betyg från denna skola stod synnerligen högt i kurs, då det visade sig, att eleverna verkligen besatte de kunskaper betygen angävo. Och betygen voro alltid höga.

1905 upprättades samskola i staden. Då måste det gamla ansedda läroverket av formella skäl vika.

Fröken Berg är ännu vid god vigör. Ända till den dag som i dag är har hon bedrivit en rätt omfattande privatundervisning, varigenom hon haft tillfälle stå i kontakt med den ungdom som fortfarande är hennes liv.

lapp, icke en penna syntes till på bordet. Bläckhornen voro tillslutna. I ett hörn, på golvet bakom tvättstället låg en hög papper, sönderrivet i små, små bitar eller hopskrynklad till bollar. På en av väggarna hängde en tavla, på vilken lästes följande med stora, runda förskriftbokstäver: "Under skolåret... avslutades femte klassens studier av eleverna..." Den första var Lucia Altimare. Detta var upplösningen, sista kapitlet, punkt och slut. De unga flickorna riktade aldrig blicken på denna tavla. Några av dem voro rödögda.

Denna dag gick undervisningen långsamt och högtidligt. Alla hade läst ordentligt över perioden 1815, varmed historieundervisningens program avslutades. Då och då gjorde läraren en kritisk anmärkning, vartill eleverna lyssnade med den största uppmärksamhet. Caterina Spaccapietra gjorde som vanligt ivriga blyertsanteckningar på ett pappersblad. Läraren var den dagen fulare och blekare än någonsin, han föreföll magrare och ynkligare i de svarta kläderna, som sutto i så fula veck på ryggen. I den smaklösa mörkröda sidenhalsduken satt en stor kamé, ett av dessa gamla värdelösa lantliga familjesmycken, som ta sig så löjliga ut. Han undvek ännu sorgfälligare än vanligt att möta sina elevers blickar. Han hörde uppmärksamt på dem, slöt ögonen till hälften, nickade och mumlade halvhögt ett: "riktigt!" då och då. Ibland sköt han in upplysningar och kommentarier i tankspridd ton, som om han talat för sig själv.

Så gick tiden, tills klockan slog halv. Den, som förhördes, talade sakta, med darrande röst; läraren gjorde några historiska tillägg om Napoleon. Han talade tyst och valde sina ord. Då han hade slutat, slog klockan tre kvart. Lärare och elever sågo på varandra, gripna av en plötslig oro, en pinsam förlägenhet.

Historieundervisningen var slutad.

"Klassen ber om tillåtelse att få läsa upp sitt avskedsbrev", sade Cherubina Friscia, utan att hennes liknöjda röst förrådade någon rörelse.

Han tvekade, och en plågsam ovisshet stod att läsa i hans ansikte.

"Jag föredrar att läsa det hemma... i lugn och ro", stammade han, då han ej kunde hitta på något bättre svar.

"Nej, nej, herr Galimbesti, ni måste höra det nu!" bådo ett par tre darrande röster.

"Det brukas så", sade Friscia torrt.

Det blev tyst en minut. Alla eleverna sutto där bleka och upprörda. Han böjde ner huvudet och funderade.

"Läs då", sade han och tycktes samla sina tankar bakom handen, som han höll för ögonen.

Altimare reste sig, tog fram ett brev ur ett konvolut och började läsa. Hon uttalade varje ord skarpt och tydligt och sänkte rösten ibland för effektens skull.

"Aktade och avhållne lärare! I sin blindhet och grymhet har ödet utvalt mig till att bringa er, vår utmärkte lärare, ett sista farväl från en klass, som nu lämnar skolan. Uppfylld av sorg vid tanken på den tomhet, som detta avsked skall lämna efter sig, och med hjärtat skälvande av smärta, ser jag mig icke i stånd till att med ord tolka vår innerliga tacksamhet mot den man, som varit vår lärare och vår ledare. Döm icke det, som vi alla känna för er, efter vad jag här skriver. Ord äro så matta, bleka och kraftlösa, och känslan är så djup. Herr Galimbesti, vi lämna nu..."

En snyftning avbröt läsningen. Det var Ginevra Avigliana, som med huvudet nedböjt över bordet och ansiktet dolt i händerna brast i gråt.

(Forts.)

MINA LEVNADSMINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

KAP. 8.

OLIKA PERSONLIGHETER I
UPPSALALIVET.

UNDER ÄRENS LOPP GJORDE JAG bekantskap med Uppsalas dåvarande professorer, fastän jag aldrig blev allierad närmare med någon av dem. På slottet hos Hamiltons kom jag att sitta till bords bredvid professor Fries, som var en vacker gammal man, med långt hår och ett fint format, vänligt ansikte. Jag beklagade mig för honom över de stränga vintrarna i Uppsala, och jag blev mycket glad, då han svarade: "Ja, min fru! Det har aldrig varit vår Herres mening att människor skulle leva norrom Dalälven!" Han, som naturforskare, måste ju veta det! — Bland professorerna voro Spångberg, Svedelius och engelsmannen Wackerbarth de tre originalerna. Om Spångberg och Svedelius har man så många historier, att jag misstänker att inte hälften av dem äro sanna. Spångberg, professor i grekiska, var en lång, reslig man, mycket omsorgsfullt och stelt klädd. Han vandrade ofta på promenaden vid ån mitt emot våra fönster och iakttog alltid en majestätisk hållning. Han levde mest i sin egen tankevärld och förstod sig föga på den reella, praktiska tillvaron. Man berättar om honom att han en dag hade gett sina jungfrur tillåtelse att gå och se på ett menageri. Då de blevo borta mycket länge, vandrade Spångberg upp till sin kamrat professor Liljeborg, som var professor i naturlära, och då han just hade främmande, lät han kalla ut honom på trappan.

"Jag frågar dig, bäste bror", sade Spångberg, "hur lång tid behöva två jungfrur till att se på en elefant?" —

Var Spångberg noga i sin klädsel och sitt uppträdande, så var däremot Svedelius alldeles okänslig för det yttre. Han var en liten bredaxlad man med starka ögonbryn och klok, satirisk blick. I sällskap kunde han ha långa absencer, då han satt och småmumlade för sig själv och inte alls följde med vad som föregick omkring honom.

En gång hade han i Stockholm varit inbjuden i ett litterärt hus, och frun hade gjort flera fåfänga försök att få tala närmare med honom. Fram på kvällen, då sällskapet började glesna, fann hon äntligen tillfälle att gå fram till honom. Men då Svedelius såg bemälda dam skrida över golvet med strålande ansikte, gav han sig till att retirera baklänges, under det han — efter sin vana — började gnaga på sina hopknäppta händer. Då han slutligen hade nått en hörnsoffa, kröp han upp häri, stampade med fötterna och mumlade förfärad: "Vad vill kvinnan mig?" Han var, som man förstår, ingen älskare av kvinnligt sällskap. — På grund av sin djupa tankspriddhet var professor Svedelius en fruktad gäst hos de respektive värdinnorna. En gång var han inbjuden i ett professorshus, där frun var bekant för sin rikliga och välsmakande servering. Svedelius gick först av alla fram till det utsökta smörgåsbordet och blev stående framför det i sakta samtal med sig själv. Plötsligt kittlades han i näsan av tobaksprisen han nyss inlagt, och han nyste starkt ut över hela anrättningen. Frun hade inte annat att göra än att skyndsamt breda en stor servet över hela härligheten. — En annan gång var han bjuden på slottet till lunch, då Oscar II var på besök i Uppsala. På ett sidobord stod en skål med blancmanger, framför vilken låg

en stor förläggarsked. Svedelius närmade sig belåtet leende. Han grep den stora skeden och började äta ivrigt av efterrätten, men tappade en klick på golvet. Med ena stövelspetsen ritade han tankfullt ett S däri, och gick därefter bort för att deltaga i den övriga måltiden. — Jag såg honom också på nyårsfesten på Gillet, ett av de första åren jag var i Uppsala. På den tiden hade damerna blott tillträde till balkongen, varifrån man hade den höga äran att se herrarna äta. Det var dukat tre långa bord, dignande av matvaror, och på vartdera bordet stod en gris med äpple i munnen. Två av dessa grisar voro helstekta, den tredje var rå. Professor Svedelius vandrade från det ena bordet till det andra, och hade ett litet viskande samtal i tète à tète med de respektive grisarna, som tydligen stämde honom glad, ty han log belåtet och snodde händerna om varandra. Jag var inte med om tingens vidare utveckling, eftersom jag somnade till följd av värmen uppe på läktaren och fick ge mig av hem. Därför tors jag ej heller tro så riktigt på Hugo Hamiltons sagoberättelse om hur Svedelius först hade kört gaffeln i den stora råa grisen men sedan hade flått det knapriga, bruna skinnet av de två helstekta grisarna och burit dem runt i triumf, som en annan Jason med det gyllene skinnet.

Den mest originella av alla professorerna var dock Wackerbarth, engelsmannen (eller kanske irländare?). Han hade levat många år i Sverige men kunde aldrig lära sig svenska. Min man talade om, att han särskilt hatade *en* man, och det var Byron: "Han skall brinna som stearinljus i helvete, jag tror!" sade han rasande, när talet kom på denne skald.

Wackerbarth odlade musiken och var själv kompositör. Han hade komponerat ett större oratorium, vilket repeterades, men som aldrig kom till uppförande. Själv var han närvarande vid repetitionen och gick belåten fram och åter på golvet, medan han mumlade: "Det låta mycket fult, men det vara skrivet efter alla konstens regler!" — (Om hur många ay konstens alster skulle man inte med skäl kunna använda samma uttryck!). Wackerbarth var en liten, mager man, vars stora krokiga näsa tycktes utgöra tyngdpunkten i hans per-

son och liksom böja den framåt. Mina gossar hade mycket muntert åt honom i badhuset, där han kunde stå långa stunder helt avklädd, huttrande av köld, men för obeslutsam för att kasta sig i vattnet. Slutligen uppgav han den djärva tanken därpå, iförde sig åter sina kläder och traskade hem.

Vår närmaste granne var professor Ribbing, som bodde i sitt eget lilla hus vid ån. Han var också en liten mager man, med framstående näsa och nästan intet underansikte, starka ögonbryn och ett par kloka ögon bakom de mörkramade glasögonen. Han talade tyst på ett eget, småknottrigt sätt och var mycket rolig, ibland rätt skarp, men älskvärdheten själv emot människor han tyckte om. Ibland voro vi bjudna hem till honom på supé, där hans vackra, musikaliska fru, född Häffner, mottog en med många goda, hemgjorda matvaror. De hade inga barn, och professorn hade tydligen inga anlag för att förstå sig på barn. Då han hade tagit i huset en föräldralös gosse av hans frus släkt, beklagade han sig över honom och yttrade att den stackars gossen nog inte var vid sitt fulla förstånd. Han hade nämligen en dag knutit segelgarn om ett par stolar och satte sig därefter till att åka med dem, som om de skulle ha varit hästar!

Inne på väggen hos Ribbings hängde en tavla, vilken jag förgäves sökte att uppfatta. Från mitt föräldrahem hade jag nämligen den vanan att titta på vad folk hade på väggen, — något som jag har funnit vara mycket sällsynt i Sverige. — Bemälda tavla hos professor Ribbing föreföll mig närmast likna ett stilleben, tills professorn upplyste mig om att den föreställde "*Sokrates' avsked från sina lärjungar*".

Alla dessa herrar professorer voro utmärkta vetenskapsmän, fastän de flesta av dem föreföllo mig som underbara väsen, tillhörande en annan planet. Blott med en av dessa kände jag mig riktigt fri och glad, och det var professor Ångström. Kanske det berodde på att han sysselsatte sig med något så sublimt som solanalysen, att han kände den mänskliga litenheten och obetydligheten. Säkert är att han var en mycket enkel och anspråklös man, vilka egenskaper mera än alla andra kläda en stor man, och som — uppriktigt sagt — äro de enda egenskaper som i livet ha imponerat på mig. Han kunde skämta och skratta som en gosse, och vi hade mycket roligt i varandras sällskap. När vi mötte varandra på gatan och gingo var på sin trottoar, styrde vi ut var från sin sida, för att säga god dag och ha en liten språkstund tillsammans. Jag träffade honom blott utomhus, eller på slottet, där man träffade alla. Man berättade mig en mycket karaktäristisk liten episod från professor Ångströms resor. Det var i Köpenhamn, dit han hade rest till ett naturforskar-möte. I universitetet skulle hållas ett föredrag av en fransman om solen, och Ångström, som inte förstod franska så bra, hade kommit tidigt och intagit en plats på estraden nära talarestolen, varifrån man kunde höra bra. Nu ville det sig inte bättre än att föredraget innehöll en värtalig eloge över professor Ångströms epokgörande iakttagelser, och den stackars Ångström vred sig som en mask för att undgå åhörarnas blickar. Jag förstår hur hans anspråklöshet och ödmjukhet måtte ha lidit!

(Forts.)

Bönen.

TILL VEM skall jag våga bedja?

Jag vill visa till stjärnan som sitter
bak gårdslindens kvistar i kväll och ler.

Kanhända hon hör vad mitt hjärta ber
och gömmer det i sitt glitter
av tusende ögons ljus.

Det sägs att stjärnorna drömma,
fast ej vet väl någon vad om.

Jag vill visa ändå tills min själ blir
fri —

Kanhända en gång när Gud går förbi,
hon tänker på vad jag bad om
och lägger det för hans fot.

ELSA DAHLÉN.

TILL 400-ÅRSMINNET

Tidnings

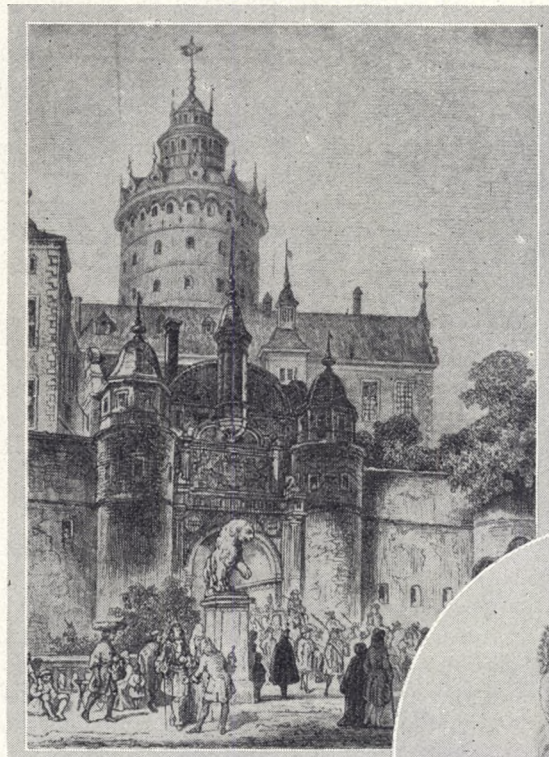
AV GUSTAF VASAS
BEFRIELSEVERK.

Gustaf Vasa talar till folket i Mora

Den berömda scenen med Gustaf Vasa hos Sven Elfsson. Efter ett gammalt stick.

Tornet Tre Kronor i gamla kungliga slottet.

Drottning Margareta, Gustafs andra gemål, och en av deras döttrar, prinsessan Cecilia.

Drottning Katarina (Stenbock), Gustafs tredje gemål.

Gustaf Vasa upphinnes på norska gränsen av dalkarlarnas utskickade. Efter ett gammalt stick.

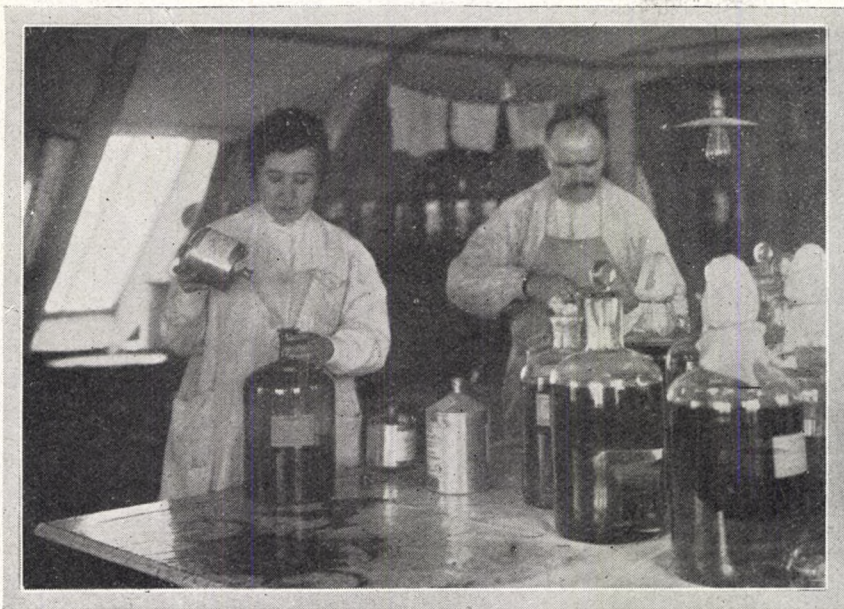

Gustaf Vasa tager avsked av ständerna.

Gamle Kung Gösta i skölet av sin familj.

SÖDERNS BLOMDOFT I NORDISK VINTER.

Den svenska parfymen beredes med utländska essenser i de stora 10-kg.-flaskorna.

Tvålberedning är också en invecklad procedur: här får tvålen sin slutliga form

Om man dag efter dag tappar parfym på flaskor, bör livet bli som fyllt av vällykt för en

Det fordras gott luktsinne för att sammansätta en parfym (farm. kund fröken Hanna Paulsson på Barnängen).

I dessa Dame-Jeanner bor ett slags "flaskans ande": doften av Nizzas violer och Turkiets rosor.

Också tvålen parfymeras — pass på att ni får samma doft i den som i er parfym!

DET HÄR ÄR INTET SENTIMENTALT påfund: en känd svensk författare, som genom en ocean var skild från sin hustru, tog upp en näsduk och förde den till ansiktet: det här är hennes parfym, sade han, och så länge jag känner den, har jag liksom något med mig av henne. Som sagt: det är ingen sentimentalitet — det är en lärorik historia. Lärorik för alla dem, som begagna parfym eller som — vilja lära sig att göra det. Ty det är, som man vet, en viktig sak för en dam att finna den parfym, som passar just henne. Det går inte an, att en kvinna, som går i syrenens tecken, omger sig med rosadoft — det måste i lika hög grad uppröra rosens, syrenens och hennes egen älskare. Visserligen sade gamle Sokrates, som bara älskade dygden och följaktligen inte parfymerna, att en gentleman och en buse (som vi skulle uttrycka

oss på modernt språk!) lukta lika, när de äro parfymerade. Men Sokrates' daimonion hade tydligen inte luktorgan.

Det är rätt underligt att tänka sig, att när vi dra upp proppen till vår parfymflaska, så är det inte bara en doft, utan det kan vara hela Orienten själv, vi inandas. Ty de vise ha ju sagt, att Östern, det är ingenting annat än doft, lukt, liksom det är på lukten, man säkrast skiljer européer och japaner åt. Det kan ännu i dag vara Arabiens vällykter vi inandas — åh, de mångbeprisade i forna dagar, då det första Alexander den store gjorde, när han erövrat Arabien, var att skicka hem parfym (som vi skulle kalla det) till Leonides, alldeles som den äkta mannen nu för tiden när han kommer till Paris köper hem Roger & Gallet till sin fru. Eller som sagt, det är den ännu fjärrare Östern, vi genom våra

luktnerver för några ögonblick flyta samman med — orientaliska parfym är just nu de allra modernaste i Paris och, få vi väl på den grund antaga, hos oss med. Nå, det kan också vara Nizzas violer, Cannes' schersminer, Turkiets rosor, som mitt i den nordiska vintern genom parfymen bringa oss en fläkt från den ständiga skönhetsens, den eviga sommarens rike. Och slutligen kan det vara intendera av allt detta: nu för tiden framställas ju också utmärkte parfym på rent syntetisk väg, genom diverse kemiska procedurer, och då är det alltså vetenskapens egen blomma, som räcker oss i förförisk kristallflacon.

I alla slags urkunder om mänsklig kultur höra vi talas om vällyktande oljor och parfym, och det är åtskilliga episoder i historien som äro bokstavligen talat parfymerade. Katarina av Medicis' herr René

var framstående både som kemist, astrolog och parfymtillverkare, och med samma färdighet tillverkade han de parfymmer, med vilka Katarina vann sina vänner, och de gifter, genom vilka hon blev av med sina fiender. Ja, en lärjunge till själve Sokrates, Æscines, blev parfymtillverkare, men filosofien måtte ha förstört hans luktorgan, för han gjorde mycket snart konkurs. Och slutligen är det betecknande, att Sofokles presenterar Afrodite som parfymrad (medan Pallas Athene begagnar oljor, alldeles som man gör på nutidens skönhetsinstitut).

Som sagt, det är ingen lätt sak att begagna parfymen rätt. Det fordrar bl. a. — konsekvens. Inte nog med det, att har man en gång beslutit sig för nejlikan eller violen, så skall man hålla fast vid den. Men samma doft som parfymens skall smyga sig i allt och intill allt, som hör till vederbörande dams toalett: i tvålen och pudret, i badet och i hudcrèmen — allt skall smälta samman till en knappt märkbar erinran om hennes personlighet.

Frankrike med parfymfabriksstaden Grasse och sina vidsträckta blomsterodlingar för parfymändamål är parfymens förlovade land. Sverige måste ju i allmänhet hämta sina essenser utifrån. Emellertid står vår parfymfabrikation mycket högt, och i tåten gå här: Hylin & C:o och Barnängen, båda i Stockholm, Gahns bolag i Uppsala, Zadigs i Malmö, Lundqvists i Vexjö samt de två utländska Mühlens & C:o (4711) och Dralle. De bilder från parfymfabrikationen, som denna gång återges, äro samtliga från Barnängen.

E. TH.

SVENSKT GLAS OCH SVENSK SMAK.

(Forts. fr. sid. 85.)

avseenden rätt en en smula snedvriden smakopinion, skola vi här tala litet om vad Orrefors-männen vilja och vad de arbeta för.

Det är två konstnärer, som komponera Orreforsglasen: Edw. Hald och Simon Gate. De berättar själva för en medarbetare i Idun:

Vad vi särskilt omhuldat vid Orrefors är den gamla förnämliga gravyrdekoren — medels roterande kopparskiva och smärgel. Våra konsthantverkare ha i denna konst nått till en förvånande skicklighet, och det är en av våra käraste drömmar, att den tunna graverade kristallen i servisbruk allt mer skall undantränga den tyngre, gnistrande men vanligtvis

obeskrivligt banala djupskärslipningen. Emellertid, svenskarna ha vant sig vid att tycka om djupslipningen — och eftersom detta slags kristallglas är en begärlig handelsvara, får konstnären också i fråga om det försöka förädla...

Så ha vi den rena vardagsvaran, och som sådan ha vi bl. a. sökt framställa ett en smula avfärgat sodaglas. Förebilderna ha här varit: dels de gamla borgerliga svenska, dels de lättare, graciösa italienska typerna. Och vägledande princip är framför allt: ändamålsenlighet och ett naturligt utnyttjande av glasets egen formgivande benägenhet.

Konstnären får emellertid vara tålrig och långsamt samla hop de små erfarenheter, ur vilka verket en dag kan växa fram. Det kan också hända, att en ren tillfällighet en dag lägger i hans hand nyckeln till en helt ny, värdefull teknik; så var fallet, när de s. k. Graalglasen kommo till. Och så har en glaskonstnär i våra dagar naturligtvis en god inspirationskälla i vår gamla förträffliga tradition från Gamla Kungsholmsbruket, Göteborgs Glasbruk, tidigare Kosta etc.

När lekmanaläsaren under våra bilder ser ordet "komponerad av" tror han kanske, att konstnären suttit fjärran från världen — här fabriken — och fantiserat på papper. Ack nej, konstnärens plats är i fabriken, och han måste grundligt känna material och teknik.

Till det goda resultat, Orrefors kommit till, ha, utom konstnärernas allvarliga hängivenhet bidragit: bolagets idealism och uppoffrande sinnelag samt konsthantverkarens skicklighet och arbetsglädje. Men så komma vi till — svenska folket, eller rättare dess handelsmän. Här, säga de två konstnärerna, stöta vi på ett kompakt motstånd: vare sig det beror på lättja, brist på smak eller kortsynt affärsegoism uppträda dessa herrar — från grossisten till den minsta lilla återförsäljare — och de kretera svenska folkets smak och ge dem tomt glittrande krimskrams. Men undantag finnas. Där är sålunda den välbekanta stora firman Wikman & Wik-

lund i Stockholm med sin präktiga "vackrare vardagsvara", varibland också de enklare Orreforsglasen. De dyrbara konstglasen säljas av bl. a. Nordiska Kompaniet.

E. TH.

KVÄLLAR PÅ PARKETT.

(Forts. fr. sid. 87.)

berg och Albert Ranaft göres oemotståndligt rolig av alla tre.

E.

*

FRU HELENE WILDBRUNN, DEN VACKRA och röstbegåvade Wagnersångerskan från Berlin, har för andra gången ägnat vår Kungliga teater sin talang, artigt föredragande Stockholm framför Madrid, dit man också lär velat locka henne. Hade hon anat de stockholmska julmiddagarnas förlamande inflytande på konstintresset, skulle hon kanske hellre valt Madrids operascen och en publik av seniorer och senioritor, som inte äter så mycket tung mat, utan sätter tonkonsten före kokkonsten och diktens genius före bridgens. Huru som helst har hennes gästspel även denna gång varit en upplevelse för oss, vare sig det gällt Isolde, Valkyrian, Fidelio eller Valentine i "Hugenotterna". I var och en av dessa uppgifter gav hon ett konstnärligt helt — icke divaskapelser utan karaktärer och med en sängkonst av högsta rang. Som drottningen i "Hugenotterna" bidrog frkn Söderman med sin klangsköna sång. Den gamla nötta operan erhöi genom de båda artisternas utmärkte tolkning nytt liv och ny färging.

*

Kammarmusikföreningens fjärde konsert uppbars av Budapestkvartetten med stråkkvartett D-dur av Richard Ohlson, en älskvärd tonskildring av idyllisk karaktär, och Schuberts bildrika, livsmättade stråkkvartett op. 161. Samma musici gävo senare två Beethovenafnär.

Deras förträffliga spel var att likna vid musikaliska konversationsstunder, där sinnrika repliker, födda ur djupa och livseggande tankar, korsade varandra. Kammarmusikens tonvärld blir dock något för sig — den har en värmande intimitet och en förnäm skönhet, som mången gång kan vara svårångad men, en gång vunnen, aldrig förflyktig.

ARIEL.

! Ännu är det ej för sent att prenumerera på Idun för år 1921 !

SAGAN OM THULE - BARNEN

Ista äventyret

Guss har en syster som heter Sussie. Sussie är söt, och Guss han är bussii!

Men bussighet ofta går före fall. Så gick det när Guss klättra upp i en tall.

Sussie tycker om ekorrhingar som sitta näpet på gren och gungar.

Och Guss som en äkta kavaljer är efter dem visst, men ramlar ner.

Med spräckta byxor han hem ses tåga att stå till svar inför mammas fråga.

När saken utretts på övligt vis, föll domen och lydde för båda på ris.

Och att för kvällen strax gå till ankar. I sängen välva de mörka tankar.

— De stora äro förfärligt grymma, sa Guss. Om vi skulle ta och rymma?

Det skulle väl vara en stilig hämnd! — Sussie höll med; så blev saken bestämd.

Så somna de gott, men när morgonen gryr, de smyga att ordna sitt matsäcksbestyr.

Kex, sylt, marmelad och krakmandel att knäcka! — Vi måste ha mycket i fall det skall räcka.

— Men Guss, är du tokig vi glömde det bästa: just Thulechokladen, på den ska vi festa.

Och burken med cacao taga vi med, så laga vi frukost och det med besked.

Med Thule i väskan de började färden, och sen få vi se hur det gick dem i världen.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Alla Promenad-
Res- och Sport-

PÅLSAR

samt

Pälsmössor o. Garnityr
för

HERRAR o. DAMER

utförsäljas

till betydligt

nedsatta priser.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
Drottningg. 74 - Kungsg. 47
STOCKHOLM

LEVYS LAVENDELTVÄL

kän icke överträffas.

Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY,
M A L M Ö.

NISSENS
ÄKTA
BRÖSTKARAMELLER

ALLAS FAVORIT.

Gyllenhammar
Hafre-Gryn, Hafre-Mjöli, Hafre-Must
Lägg märke till den fina smaken

OBS! Gyllenhammars pak. Hafre-
must för klana personer och barn.

PARAMINT
PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A.B. PHARMACIA, STOCKHOLM
kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Hemmens kamp för till- varon.

En artikelserie från ett land där utvecklingen
gått snabbare än hos oss.

Av SARI IVARSON.

III.

Existensproblemet och matfrågan.

(Forts. fr. n:r 2.)

BÖRJAR MAN MED FRUKOSTMÅLET I Amerika, i ett välbärgat hem, så består det vanligtvis av frukt, gröt och mjölk, (eller ägg och stekt, rökt sidfläsk), färska varma bullar eller rostat bröd, smör, marmelad och kaffe, (te eller choklad). Den av familjemedlemmarna som har god matlust förser sig av alla sorterna, och en annan, med sämre aptit, kanhända bara tager en kopp kaffe och en skiva rostat bröd. Rå eller kokt frukt serveras allt efter som det passar sig. Kokta katrinplomomn äro mycket vanliga på frukostbordet, och Amerikas husmödrar hava lärt sig konsten att inte få dem för söta. Katrinplomomen vattenläggas dagen förut och uppkokas sakta under slutet lock nästföljande dags morgon, varefter de dragas av spisen och några matskedar socker tillsättes under sakta omskvalpning. Amerikas husmödrar påstå att nästan all frukt skulle kokas först i bara vatten och allt socker tillsätts emot slutet. Frukt blir ofta hårdkokad och seg genom att koka för länge i sockerlagen. En husmoder lärde mig att koka hela äpplen i vatten alldeles som vi förväller päron för torkning hemma i Sverige. Den enda skillnaden var att kärnhuset urhållades med en smal kniv eller en rund potatisskalare och att äpplena efter kokningen fylldes med socker samt överströddes med kanel. Det var i krigstid, då det var ont om socker, men äpplena smakade bra och kunna rekommenderas som en billig och bra vardagsefterrätt i ett hem där hunger kryddar maten för barnmagarna. Havregrynsgröt serveras ofta i hemmen om mornarna och kokas liksom all annan gröt endast med salt och vatten. I sättet att använda ägg här och hemma har jag knappast funnit någon skillnad. För de varma frukostbullarna kan man använda vilken engelsk sconesbeskrivning som helst. De kunna röras tillsammans och gräddas på tjuugu minuter.

Jag behöver väl knappast säga att amerikanerna aldrig dricka förmiddagskaffe, så vi kan fortsätta med nästföljande mål lunchen. Den serveras oftast mellan 12,30—2 e. m. Är husmodern ensam hemma och har en eller flera tjänare till sitt förfogande, så serveras hennes lunch för det mesta endast på en bricka. Hon har inte ofta någon matlust, då hon är ensam, så en kopp soppa, en tallrik salad, eller en omlett, och litet frukt är mera än nog. Sopporna här och hemma äro ungefärligen lika, då de kokas av buljong och grönsaker. Söta fruktsoppor får man ej med mindre än att man kommer in i ett svenskt hem eller en svensk restaurang. När vi komma till amerikanernas salader då få vi verkligen lära oss någonting nytt. I en bok skriven uteslutande om olika sorters salader, finner man omkring åtta hundra olika sätt på vilka man kan servera salad. Bredvid vanliga huvuden av salad, som serveras med alla möjliga sorters fisk, frukt, ost och grönsaker så användes olika sorters fransk salad. De senare serveras i regel endast med vinäger, olja, salt och peppar eller majonäsås. Har en familj främmande till lunch så händer det att melon eller någon annan söt frukt serveras först, sedan soppa och en mellanrätt av fiskkroketter, eller timbals på rostat bröd med tomatsås; stekt strömming eller steka hummerstjärtar med tartarsås. — Tartarsås är vanlig majonäsås tillsatt med finhackade oliver, pickles, kapris, persilja och lök. — Som köttträtt till lunch serveras ofta lammkotletter med färska spritarter och fransk potatis, eller oxfile med champinjonstuvning. Efterrätten utelämnas ibland från matsedeln och salad serveras som den sista rätten tillika med varm kex, smör och ost. — Smeten som användes för timbals bör vara den samma som för fin fiskfärs. Den gräddas i små koppar i vattenbad och skinka, fågel och hummer kan användas lika bra som fisk. — Amerikas husmödrar använda i vardagslag, i stället för smeten till fin fiskfärs, rivebröd, skirat smör, salt, peppar, litet mjölk samt ett ägg. — En annan mellanrätt för lunchbordet kan göras av ägg, skinka och persilja samt kokas och serveras som timbals på rostat bröd och med tomatsås. Smörj de små kopporna med smör, beströ dem med finhackad skinka och persilja. Slå därefter två hela ägg i varje kopp samt litet peppar och salt. Var försiktig med äggen så inte skinet omkring gulan brister. — En annan mellanrätt kan göras på några minuter av ansjovis, ägg och brödsivor. Kantskår tunna vita brödsivor. Smeten, smör och ansjovispasta på dem. Tag så många ägg, som det är personer vid bordet, och vispa vitorna med litet salt och peppar till hårt skum. Med en stor sked lägg en en hög därav på brödsivorna. Gör en liten fördjupning i mitten för äggulorna, man försöker att hålla kvar i äggskalens, samt grädda de små fågelbona några minuter i god ugnsvärme innan de serveras på ett varmt fat. — Många gånger har jag blivit ombedd att servera en vanlig svensk ostomelett, som mellanrätt, eller litet

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Ny sändning

Jumper-Garn

2-tr helyllegarn för stickning o. virkning av Jumpers, Scarves etc.

Ett 50-tal moderna färger:

Bunt à 100 gr. Kr. 3:50
Docka à 10 gr. 0:35

Färgprover på begäran.

Trästickor pr par Kr. 0:15

Till landsorten mot postförskott + porto.

"Clydella"

(REGD. TRADE MARK.)

Englands finaste flanell.

"Clydella"-flanellen är särdeles praktisk och användbar till barnkläder på grund av att den är så behaglig, mjuk och varm samt krympfri. Den finnes i stort urval av vackra randiga mönster.

Pröva den nästa gång Ni syr barnkläder, men förvissa Eder att namnet "Clydella" står i kanten av tyget.

Alla moderna affärer har "Clydella" på lager och rekommenderar den. Se till att namnet "Clydella" står i kanten av tyget.

Om Eder handlande icke har "Clydella" så skriv till

Wm. Hollins & Co.,
Newgate street 24—26,
LONDON.

Hollins
DAY & NIGHT WEAR

M. ZADIG & äkta DIVINIA

SÄLJAS I ALLA KÖPEKÄLLOR

PARFYM
EAU DE
COLOGNE
TVÅL

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

DEN DAM

hy som framalstras genom dagligt användande av densamma. Pris pr burk 3:— Fås hos alla parfymaffärer. Depot: A.-B. Parfymeri Barlach, Stockholm C.

kokt fisk från kvällen förut. Fiskbitarna läggs i en väl smord eldfast form och över dem hälls en god sås, såsom för hummerstuvning samt ost, vilken bör vara riven eller skuren i små bitar, och litet rivebröd. Gräddas tills fisken är riktigt genomvarm och anrättningen börjar bli ljusgul. Den serveras i sin form.

— Det är ganska vanligt med te klockan fem på eftermiddagen. Amerikanerna använda dock ej så mycket småbröd som svenskarna brukade göra i den gamla goda tiden. Tunna brödsivor med smör och marmelad emellan serveras ofta i stället för småbröd, samt rostat bröd, som serveras varmt med smör och ibland överstrött med socker och kanel.

— Middagsmålet skiljer sig inte så värst mycket från lunchen. Frukt serveras ofta före soppan, även på kvällen, eller färska ostron i skalen som böra ligga på is i små djupa tallrikar. Mellanrätten kanske utgöres av stekt fiskfilé med fransk potatis eller kokt fisk med holländsk sås, laxsufflé eller något liknande. Köttretten är engelsk rostbiff, fårstek, skinka, vild fågel, kalkon, gås eller höns med grönsaker, pickles och oftast ugnstek hel potatis. Salad och efterrätter serveras allt efter tycke och smak. — Tillsammans med soppan serveras varm salt kex, konserverade oliver samt selleri. Med selleri menar jag inte vad vi hemma kallar rotselleri, utan en selleriplanta med mindre rot och nästan vit, mör blaster, vilken med förkärlek ätes rå och alldeles som rådisor med salt.

När amerikanerna hava ox- eller kalvstek så köpa de för det mesta en tjock skiva av läret, som glödstekes liksom kotletter över kolelden eller i gasugnen, där det finnes särskilda brännare för ändamålet. Kotletter eller bifstek bultas aldrig. Amerikanerna skulle tycka att man slösade onödigt med köttsoften, om man tog sig för med att mörbulta stekarna. — Vanlig grytstek serveras ofta tillsammans med makaroner i vardagslag. — En skinka kokas alldeles som i Sverige. — När det gäller anrättandet av en fågel så ugnstekes den oftast och stoppas med en färs av rivebröd, salt och peppar, litet vatten eller buljong och finhackad stekt lök. Hjärta och lever tages från fågeln, förvälles och males på köttkvarnen samt blandas med färsen om de ej sparas för säsen vari de ibland användes finhackade.

Den som vill hava reda på huru amerikanerna plantera selleri kan skriva till Superintendent Printing-office The Government's Printing Office, Washington, D. C. och begära att få en uppsats där-om kallad "Celery" och tryckt i en av "the Farmers' Bulletins" N:o 282. Sänd 6 cent i frimärken samt bed samtidigt att få en lista på andra broschyrer. Bland dem äro många av verkligt intresse för lantbrukare och trädgårdsmästare. Åtskilliga av uppsatserna handla om hönsskötsel och biödling. Inom Förenta Staterna sändas de fritt på regeringens bekostnad till vem som helst.

— I uppsatsen om selleri får man läsa att klimatet i de norra staterna tyckes lämpa sig bäst för odlingen av selleri. Man får nämligen den finaste sellerien från stater där solen skiner klart och luften är hög, och nätterna kalla. Hela södra Sverige har troligen ett klimat, som skulle vara idealistiskt för selleriodling. Selleri växer bra på jord blandad med lera såväl som sand.

Potatis kan stekas i ugnen både skalad och oskalad. Råskalad hel potatis kan läggas bredvid stekten i pannan och vändas på ibland, då steken öses över med sin sky, så att de bliva vackert ljusgula runt om. Potatis stekt i skalet kan skäras itu efter det den är gräddad och försiktigt urhållas. Innanmätet söndermosas och tillsättes med god mjölk, ett ägg, en klick smör, salt och peppar samt stoppas åter i skalet. Över potatisen strös litet rödpeppar, varefter de insätts i ugnen och gräddas ljusgula innan de serveras på ett varmt fat över vilket man lagt en servett.

Bland efterrätter kommer paj och olika sorters glace först. Vin och fruktgeléer serveras för ombytes skull samt choklad, frukt- och äggpuddingar, bakelser o. s. v. — Varm passerad fruktsås serveras ofta med fruktpuddingarna eller "hard sauce", som är kall och göres av rört smör och socker, vilket smaksättes med vanilj eller citronsaft. En tesked "hard sauce" är mer än nog för en medelstor portion pudding.

"Men, Kristin, vad har då hänt?"

Har hon synen rent förvänt?"
Köket nyss så svart och dystert
Ligger nu i skön'sta glans,
Solens strålar hoppa ystert
Hit och dit i munter dans;
Leka här på blankskär koppar,
Där på bleck i silverfärg,
Kasta liksom gyllne droppar
På en messing fri från ärg.
Och på vägg, i spis och hörn
Allting lyser!
Köksan myser:
"Det är bara "Röda Björn!"

Putsmedlet Röda Björn

Pulver: Bäst för koppar och kökskärl.
Flytande: särskilt avsett för handtag, skyltar, beslag o. d.

KÖP ALLTID

Edert behov av Koks, Antracit, Hushållskol och Maskinpressad bräntorv från **OLAUS OLSSONS KOLIMPORT AKTIEBOLAG** som alltid levererar högsta kvalitéer till lägsta dagspris i poster om 1 hl. och därutöver.
Telefoner: Namnanrop **"Olaus Olssons"**

FRIMÄRKEN

— för samlare bäst och billigast! —
Prislista 48, pris 50 öre.
Med suppl. pris 1 kr.
A.-B. HARRY WENNERG
66 Drottninggatan Stockholm.

Goda råd äro dyra.

Ett gott och billigt råd är att Ni bör prenumerera på **IDUN** 1921.

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

En gammal fördom.

— Jo, lilla fröken. Jag vill ha en flaska riktigt fin eau de cologne, den bästa ni har — någon utländsk.

— Utländsk! Det är bara en gammal fördom, att utländsk eau de cologne är så särskilt bra. Nej, skall baron ha en verkligt fin eau de cologne, så ska vi ta en svensk, den här, var så god och känn...

— Ah—a—a härligt! Charmant! Vad heter den?

— E. d. C. — Hylins E. d. C.!

TROLLKONST

erfordras ej för att frambringa frisk och vacker hy, det behövs blott

Yvy-Tvål.

Den verkar vid ständigt bruk av samma som

ett trollmedel

och erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Österlin & Ulrikssons Tekniska Fabrik,
YSTAD.

EN KOPP
HULTMANS
RENA
CACAO

är det bästa på hela dan!

Kommer vi ned till vanligt folk, som inte har råd till att hava stora middagar ett par gånger i veckan, så bli matsedlarna betydligt mycket enklare. När ett dussin ägg kostar nära en dollar och ett pund rökt sidfläsk omkring sextiofem cent så får man inte tänka på en sådan lyx i vardagslag utan gröt och mjölk, kaffe och smör och bröd får vara nog för dagens första mål. Komma barnen in och äro hungriga mellan målen bjudas de ofta på sirup och bröd. Färgat växtmargarin användes allmänt härute i stället för smör vintertiden, då smöret ofta kostar omkring åttio cent per pundet. Om mannen inte kommer hem förrän till middagsmålet på kvällsidan så värmes vad som helst upp för lunchen och barnen få varm choklad, tillräckligt med bröd och puddingar eller konserverad frukt till dessert. De flesta husmödrarna försöka att ha åtminstone ett ordentligt lagat mål om dagen, och om det är bruna bönor t. ex., som alltid kokas i ugnen, så ugnstekes också potatis. Jästmjölsbullar kanske gräddas samtidigt och en pudding för nästföljande dags lunch. — Rå potatis kan skäras i tunna skivor och läggas varvtals med salt och peppar i en form och överöas med mjölk och hackad lök och några brödsbulor samt gräddas i ugnen tills skivorna börja att bli mjuka. När endast Amerikas välbärgade husmödrar ha råd till att hålla sig med färska grönsaker året om, så få hennes mindre bemedlade systrar hålla sig till risgryn, makaroner, kålrötter, rödbetor, vitkål och morötter. Kålrötterna skalas och kokas ungefär en halv timme i vatten, som sedan slås i en soppkastrull liksom allt annat spad från potatis, kött och grönsaker. Därefter söndermosas rötterna och smaksättes med salt och peppar samt litet smör om man har råd därtill, fläskflott duger i annat fall och smakar riktigt bra, om man är hungrig. Vitkålen stuvats eller kokas i saltat vatten samt tillsättes med litet ättika, vitpeppar och smör då kålen är färdig. Rödbetorna kokas hela. Amerikas husmödrar akta sig för att skära av roten eller blastern för nära själva rödbetan. Om man gör det så förlora rödbetorna mycket av sin bästa saft och röda färg. Hälften av de kokta rödbetorna skalas och läggas in under det att resten sönderhackas i en kastrull och smaksättes med salt, peppar och litet smör samt serveras som en varm grönsaksrätt. På våren då rödbetslanden gallras så kastas minsann inte de små fina plantorna till svinen. De sköljas i stället och kokas som spenat, ofta med ett skinkben, sönderhackas grovt och saltas och peppras efter behov. Husmodern som måste se på slantarna tio gånger om innan hon vet vad hon vågar köpa hos slaktarn, kokar hellre soppa på torkade gröna arter, bönor, potatis eller fiskspad, då buljongköttet är för dyrt och endast ett litet ben fås med varje pund av kött man köper. Tro inte att amerikanskorna stoppa ett halvt kilo fläsk i ärtvällingen. De skära endast några fläskskivor i strimlor eller tärningar och så får en lök eller två samt salt och peppar vara nog för att sätta smak på soppan. Köttfärs, köttstuvning och litet kokt salt kött smakar bra i enkla hem där man och hustru arbeta dagen lång och barnen rumla om på gatan till sena kvällen utan tanke på att behöva akta rena händer, sammetsbyxor eller blankskinnskor. Man finner ibland små pojkbytingar på gatorna så smutsiga och trasiga att man med medlidande tänker på mödrarna, som oftast skickat ut dem rena och hela om morgnarna. Mödrarnas tålmod och kärlek måste vara nästan ändlös även i Amerika. Det är inte alltid de få lön för sin möda med barnen. Amerikas unga släkte lovar dock gott för framtiden. Ögonen lysa i små käcka barnansikten, och om pojkarna komma från ett gott hem där de ej blivit undernärda så kan man vara säker på att de ha villiga armar, som kunna slå ett slag för lekkamraten i rännstenen eller modern i hemmet, om det skulle gälla en dag längre fram. Kampen för tillvaron är hård, varhelst man kommer, för de mindre bemedlade, och för de flesta är kampen härute hårdare än européen tänkt sig att det skulle behöva vara i Amerika, — de gyllene drömmarnas förlovade land.

Iduns program 1921

är ökat textinnehåll,
förstärkt redaktion,
större aktualitet,
artistisk utstyrel.

Prenumerera
ofördrojligen!

VILLEKOF TOR
VILLEMÖSSOR
VILLES CARVES

J. F. HOLTZ

H. M. DROTTNINGENS HOFLEVERANTÖR

PIX-pojken på äventyr.

Röka tobak är ett bruk, som från Indien vi lärde, Mången i sin hals blir sjuk, och på Pix vet sätta värde.

En av huvudorsakerna

till dödligheten bland småbarn är otjänlig föda. Den bästa näringen i de 2—3 första månaderna är modersmjölken. Så snart denna av en eller annan orsak fattas eller är knapp, kan med fördel rekommenderas Nestlé's barnmjöl som ett förträffligt och erkänt ersättningsmedel, till vilket en var omtänksam moder kan taga sin tillflykt.

ger utsökt glans!

Sjösivård.

EN MODERN
KÖKSBELYSNING

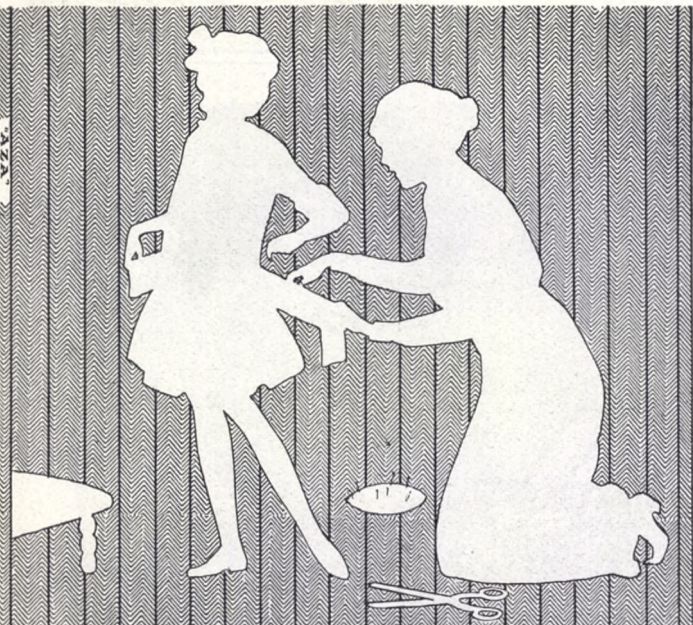
3/8 GALCO
TRIPLEXAVD.
STOCKHOLM

PÄRMAR IDUN 1920

kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från Iduns Expedition mot likvid i postanvisning

Titelblad och register medföljer varje pärm.

Röd pärm till "IDUN" med guldtryck Kr. 3: — + porto
Röd pärm till "Romanbiblioteket" och "Hjälpredan" . . . Kr. —: 85 + porto

"AZA"

(Regd.)

FIN ENGELSK KRYMPFRI FLANELL.
Det blir ett nöje för Eder att sy beklädnadsartiklar av "Aza"-flanell.

Den är praktisk, mycket stark och ovanligt lämplig till herr-, dam- och barnkläder för dag- och nattbruk. "Aza" finnes i alla större affärer. Om Eder handlande icke har "Aza" så skriv till

Hollins
DAY & NIGHT WEAR

Wm. Hollins & Co.
Newgate street
24—26, London.

FRÅGOR OCH SVAR.

Våra läsare äro välkomna att till frågoavdelningen, Iduns redaktion, ställa frågor i den ena eller andra angelägenheten, vari de kunna önska råd och anvisning. Redaktionen förbehåller sig dock rätt att utesluta sådana frågor, vilkas besvarande ej kan vara av mera allmänt intresse.

N:r 26. Vill söka anställning som värdinna i bildat hem, men anser mig först behöva genomgå någon god husmodersskola. Är dock okunnig om var en dylik finns. Varest undervisning i såväl barnavård som utbildning till husföreståndarinna meddelas. Har förut genomgått hushålls- men ej elementarskola. Rådvill.

Svar: Det finns många sådana husmodersskolor. Först må nämnas Fackskolan f. husl. ekonomi i Uppsala, varest anordnas husmoderskurser, vari ingår även barnavård och hälsovård, en specialkurs omfattande högre husmoderskurs och barnavård samt särskilda barnavårdskurser, även utbildningskurs i lanthushåll. Visserligen uppgives som ett av inträdesvillkoren elementarskolebildning, men torde undantag kunna göras härutinnan. Bäst att tillskriva fröken Ida Norrby, som är föreståndarinna. Vidare finns Fredrika Bremerförbundets Lanthushållningsskolas husmoderskurser (börja omkr. 20 febr.), vari ingår barnavård, och till vilka erfordras endast folkskolebildning. Adr. är Rimforsa. Husmodersskolan i Karlstad (fr. Nancy Enwall), årskurs. Ni kan ju också gå igenom en särskild barnavårdskurs och därefter husmoderskurs, den senare t. ex. hos fru Elisab. Östman-Sundstrand, Klarabergsgat. 40, 5 tr. Barnavårdskurser: Fackskolans barnhem, Upsala, 1—3 mån.; Föreningen Barnavård, Sthlm, Folkungagat. 93, 2 mån. kurs; Barnavårdsbyråns spädbarnshem, Tegnérgat. 18, adr. Frkn Edith Nyström, Kommendörsgatan 44 B, 3 mån. kurs, nästa kurs i mars. Malmö barnkrubba, Lundavägen, 2 mån. kurs, anmälan hos föreståndarinna. Flensburgska vårdanstalten, Malmö, 1-årig kurs, sökes före 1 febr. Barnavårn i Göteborg, 2 mån. Frkn Elin Thedenus, Barnavårn, Göteborg IV. Vita Korset, Örebro, hänvändelse till föreståndarinna. Slutligen Pro Patria, St. Badstugatan 23, Stockholm, där inackordering är avgiftsfri. 2 mån. kurs året om.

N:r 27. För att få ett slut på det ensamma liv jag nu för, har jag tänkt öppna ett pensionat för äldre personer av god familj. Herrgården ligger i mellersta Sverige, mycket vackert med trädgård invid sjö och närbelägen skog. Elektriskt ljus, värmeledning, badrum. Nära järnvägsstation. Men som jag ej har råd möblera hela huset, skulle pensionärerna medföra egna möbler till enskilt rum. Det skall bli en hederssak för mig att ställa det trevligt, ty meningen är, att det skal bli ett varaktigt hem för ensamma gamla. Min tacksamhet blir stor för en erfaren persons utlåtande om huruvida förslaget anses utförbart.

Fru S. O. N.

Svar: Det finns många ensamma äldre damer, vilkas lilla kapital eller pension gör det svårt för dem att hålla ihop ett eget hem i enlighet med de fordringar de kunna anse sig äga på en människovärdig tillvaro, och som därför skulle med innerlig tacksamhet begagna sig av ett tillbud sådant som edert, varför ett dylikt företag torde kunna bli bärkraftigt. Beträffande möbleringsfrågan, ha ju de, som tänkas komma att reflektera å anbudet, oftast

"Så går det, när man inte använder VOLTAS elektriska strykjärn."

Till salu i de flesta elektriska affärer samt i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA, STOCKHOLM.

ORREFORS
KONSTGLAS
(S. GATE OCH E. HALD)

A.-B. NORDISKA KOMPANIET
KONSTAVDELNINGEN.

HUSMÖDRAR!

Färga själva Edra kläder!

Fortare
Billigare
Bättre
än kemisk färgning

Färga allting i alla kulörer!
En kaka NADCO kostar kr. 1: 25.

Den färgar och tvättar samtidigt 1/2 kg. kläder.

NADCO
Hemfärger

skada varken tyget, händerna, eller kärlen,

äro tvättakta
blekas ej

finnas i 20 kulörer.

Fråga hos Eder handlande eller skriv till

A.-B. NADCO
Arkaden GÖTEBORG Tel. 203 65

MELLERSTA SKÅNE

står i fråga om spridning i första ledet av Skånes tidningar och är huvudorgan för central Skåne med samhälle Eslöv, Hörby, Höör, Tollarp, Löberöd, Askeröd m. fl.

Vill Ni träffa den större allmänheten med Eder annons, då annonserar Ni i

MELLERSTA SKÅNE

BIRGITTA-SKOLAN.

Vårterminen börjar 15 januari.

Kurser i klädsömnad, fransk och enkel linnesöm, blusar, barnkläder, broderi och konstvävning.

Särskilt inredd ny lokal för elevskolan Nybrogatan 8.

Begär prospekt.

Aftonkurser.
ELISABETH M. GLANTZBERG.

Riks 108 63.

Allm. 41 48.

FALU- ÄTTIKA

— den bästa **konserverings-, mat- och bords-ättika** som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol.
STOCKHOLM.

Praktisk gåva

av stort värde till husmödrar, självförsörjande kvinnor, sömmerskor och skräddare är undertecknads fullständiga recepter i Kemisk rengöring och fläck-uttagning å kläder och möbeltyger i alla kvalitéer. Många kvinnor har genom dem förvärvat sig en tryggad ekonomi. Recepterna äro nu utgivna i tryck. Pris Kr. 2: 50. Sändes mot postförskott. Återförsäljare erhålla rabatt.

E. KELLIN, Eslöv,
f. d. innehavare av Färgeri o. Kem.
Tvättanstalt och med mångårig praktik
i in- och utlandet.

Torr-Fot äkta oxläder 3-dubbel
slitstyrka, vattentät,
40 Västerlånggat. R. 39 15. A. 284 04.

Ramada

De bästa helylleunderkläder som hittills tillverkats.

Ni bör för Er egen del jämföra "Ramada" med det Ni hittills använt eller vilket som helst annat tyg för underkläder:

"Ramada" underkläder äro de bästa som kan framställas. Icke för priset utan för att nå fullkomlighet tillverkade fabrikerna "Ramada".

Att fabrikerna uppnått resultatet bevisas av det erkännande som "Ramada" vunnit hos förbrukare som sätter kvaliteten före priset.

De största affärer och ekiperingar har lager av "Ramada". Om

Eder handlande icke för "Ramada", så skriv till *Wm. Hollins & Co., Newgate street 24-26, LONDON.*

egna möbler, gamla minnen från vilka det är svårt att skiljas, troligen även tillräckligt med sänglinne, handdukar o. s. v. Det händer så ofta, att man, även i Iduns spalter, begär upplysning om hem för äldre, ensamma damer, och kan månadsavgiften bestämmas så pass måttlig som 150—200 kr., beroende på beskaffenhet och storlek av rum, fordringar på uppässning o. s. v., finge ni säkert huset fullt av pensionärer. Om det blir arbetsamt, hade ni i gengäld det medvetandet att utföra en god gärning och därtill allas innerliga tacksamhet. Om ni observerar frågan näst efter eder egen här nedan, skal ni finna en ropandes röst bland många.

N:r 28. Finns möjlighet för en 62-årig sjuklig änka efter högre officer att vinna inträde på något hem för sina återstående livsdagar? Allt vad hon äger är pension såsom änka och torde denna ej belöpa sig till mer än omkring 1800 kr. per år. Tacksam för svar är J. G—m.

Svar. Det finns visst flere sådana hem, så t. ex. "Hemmet för gamla", Enskede (Frkn Lisa Borén), Hemmet för sjuka och äldre, Valhallavägen 107; Privata vilo- och ålderdomshemmet, Birgerjarlsgat. 110 B., 2 tr. (torde dock betinga jämförelsevis höga priser, men kan ju alltid göras förfrågan). På sådana anstalter som "Pauvres honteux" och "Drottninghuset" är knappt lönt reflektera, dels torde på grund av hundratals inläggande ansökningar ej på länge kunna beredas rum, dels kämpa f. n. dylika välgörhetsinrättningar med stora ekonomiska svårigheter, varav följer att de måst inskränka sin verksamhet. Men så finns det ju möjligheter även utom Sthlm, så t. ex. Örebro vilohem; Vilohemmet, villa Brudberget, Åsheda i Småland; Lindquistska stiftelsen i Göteborg; Frishults vilo- och rekreationshem, Landsbro; "Fågelängens pensionat", nära Stockholm m. fl. Ni kan ju också välja den utvägen att annonsera om inackordering i ett hem, lämpligaste annonsorgan äro Idun, Sv. Dagbl., Sydsv. Dagbl. Snällposten. Observera även frågan och svaret här ovan (n:r 27).

N:r 29. Vilket är det bästa dansinstitut i Göteborg? Finns någon privatperson som undervisar i sällskapsdanser? Kan man få gå privat eller komma in i något koteri? Tacksam för svar till Maud C.

Svar: Gullbergs institut f. dans och plastik, Victoriagatan 5, Rikstel. 133 45. Privat-, d v. s. enskilda lektioner, ställa sig dyrare. Bäst annonsera i en platstidning om ni önskar enskild undervisning, då ni säkert får många svar att välja på.

N:r 30. Frågade i Idun efter bästa firma, som tillverkar konstgjorda ledamöter och blev hänvisad till vanförestalten i Göteborg. Skrev efter katalog, den upptager emellertid endast en modell för låramputation, som mycket liknar den tunga ledamot jag redan äger. Har hört, att de här benen skola delvis bestå av kork och gummi — existera de endast i fantasin, undrar.

Prenumerant 1905—1920.

Svar: Skriv till firman Stille-Werner i Stockholm och bed dem uppgiva varifrån ni kan rekquirera det önskade. Om de ej själva ha det, kunna de skaffa eller åtminstone ge eder adress på någon tysk firma, som tillverkar konstgjorda ledamöter, ty de ha reda på alla dylika. Bifoga svarsporto och tydlig adress.

N:r 31. Till vem skall man vända sig, då man som egna vill emottaga 2 små Wienbarn, undrar Barnlös välslueterad familj.

Svar: För sådant ändamål bör ni vända eder till Föreningen

Konstnärligt glas, porslin, fajans.

WIKMAN & WIKLUND

Strandvägen 7 a, Fleminggatan 17

Telefoner: Namnanrop

Efter

Tvätt och diskning

böra händerna väl ingnidas med! oxygenolfabrikens

Amarant-Cold-Cream

Bibehåller huden mjuk och smidig. Innehåller fettämnen, som upptagas av huden, vilka ämnen fullständigt saknas i s. k. fettfria cremer, som härvidlag äro utan någon verkan.

*Hänförande
och
förvillande
natur-
trogen
är*

Dralle's

Illusion
i Fyrtornet

*Liljekonvalj, Viol. Rose, Syrén, Heliotrope m.fl.
Blomdoft utan sprit. En ytterst liten droppe tillräcklig.
Finnes överallt.*

"Rädda barnen" i Stockholm, adr. Vasagatan 13.

N:r 32. Önskar få veta hur "enkel fjällvirkning" utföres? Jag har lyckats taga ut virkningen i fråga så, att "fjäll" uppstått å ena sidan, men kan ej utfundera hur jag skall kunna få dylika även å den andra.

Tjuffan.

Svar: Om ni köper garn till arbetet i fråga i en handarbetsaffär, så visa de eder där hur det utföres, det är det enklaste, att beskriva det på fullt begripeligt sätt är ej lätt. I Wennergrens bokhandel (hörnet av Drottning- och gamla Kungsholmsbrogatan) finnas handarbetsjournaler för såväl virkning som knyppling, spetsöm o. s. v. med en mängd mönster. Likaså torde sådana fås i Buttericks Mönsteraffär, Drottninggatan.

N:r 33. Hur skall ung, bildad flicka få plats i England nästa sommar (fr. maj 1921) för att lära sig språket? Har läst engelska tre år, men ville nu komma ut för att lära mig tala flytande. Är det möjligt för en svenska att få en avlönad plats? Tacksam för ett råd eller adress på någon person i England, som kan hjälpa mig till plats.

Språkitresserad ung svenska.
Svar: Tror det vore bäst för eder att inhämta upplysningar hos Fredrika Bremerförbundets byrå, där sådana sakkunnigt och beredvilligt lämnas. Ej omöjligt att genom byrån plats kunde anskaffas. Ni kan tillika vända eder till Svensk-engelska institutet, London, 46 Russel Square, W. C., som på begäran lämnar upplysningar o. s. v. Institutets svenska ombud var åtminstone för något år sedan Frih. C. E. Fleetwood, Inedalsgatan 20, Stockholm, och likaså Professor E. Björkman, Kungsgatan 64, B.

N:r 34. Vore synnerligen tacksam om någon kunde hjälpa mig med råd i en sak som plågar mig otroligt. Har antagligen som barn kylt mina händer, som för det mesta äro kalla och rödblå. Har hört sägas, att massage skall vara effektivt. Nu undrar jag om det kunde finnas något annat botemedel eller om massage skall vara sista försöket och till vem skulle jag vända mig, som med tålmod och uthållighet kunde giva mig behandling. Finns någon i Uppsala eller Stockholm, som kan rekommenderas? För hjälp i denna fråga vore ingen mer tacksam än Agate-Julie.

Svar: Så gammal frost är svår att bota. Personer med bristfällig blodcirkulation ha lättare än andra att få kylskador. Ni bör sålunda sörja för edert allmämbefinnande genom att skaffa eder behövlig kroppsrörelse, likaså under den kallare årstiden anlägga tillräckligt varm beklädnad, varma och rymliga vantar för händerna. Försök att alltid använda mjukt, kylslaget tvättvatten (mindre mjukt sådant förbättras medelst en ringa tillsats av borax) och lämplig tvål, borax-benzoë eller ichtyoltvål. Till ingnidning efter omsorgsfull torkning följ. blandning: 120 gr. kamfersprit, 60 gr. petroleum, 30 gr. kolsyrad ammoniak med sprit. Skall ingnidas till torrhet. Ett bra medel är även en blandning av lika delar svingalla och konjak eller brännvin, skall penslas på handen och torka in. Massage är ju bra så till vida, att den befördrar cirkulation av blodet, och sådan kan ni nog få av någon på eder ort bosatt yrkesperson, men inte tager den bort frosten.

N:r 35. Har för flera år sedan avlagt realskoleexamen. Önskar nu komplettera till studentexamen som privatist på hellatinska linien. Hur mycket fordras då i matematik, fysik och kemi? "Fjärran".
(Forts. sid. 102.)

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitété. Rekvisera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

**Västmanlands
Läns Tidning**

är Läns-tidningen för

Västmanland och Bergslagen

Daglig upplaga

13,000 exemplar

Det bästa annonsorganet

Gynna

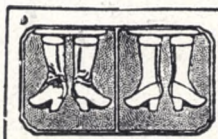
IDUNS

annonsörer!

Hur fult Ni går,

kan Eder väninna säga Eder, då Ni själv ej ser, att Ni har

Sneda Klackar

SNEDKUDDEN
förhindrar snedgångna klackar

D:r SCHOLL'S

SNEDKUDDE

utjämnar kroppsviktens fördelning på klackarna, varigenom skons facon bibehålles.

Den förhindrar samtidigt snedgångna klackar.
Om Eder skohandlare icke skulle föra dem, så vänd Eder direkt till oss Uppgiv skonummer.

Vår broschyr »Fötterna och deras vård», upptagande 12 fotspecialiteter, sändes gratis på begäran.

THE SCHOLL MANUFACTURING Co
Stockholm 7

Avdeln. 1.

Bonden Pavo sade till sin hustru:

Gack i handelsboden strax Amanda, men låt icke expediten blanda samman åt dig någon dålig vara utan kärvt förklara:

"Jag måste ha Cloettas, det är visst, ja, den jag köpte av er sist den vill jag åter ha, ty den var mycket bra".

**GULD-CACAO
och
CHOKLAD**

Cloettas

tillverkningar äro oundgängliga för hushållet och omtyckta av alla husmödrar. Till salu i originalförpackningar överallt.

ÄNNU ÄR DET EJ FÖR SENT

— att verkställa premuration för —

IDUN 1921

Endast **17 Kronor**

**ALLA NUMMER från
årets början erhålles.**

**Prenumerera
GENAST.**

*Köps
Melange*
Lika god som smör.
Tillvarnans Agria

**Chocolat
Ringstorp**
FABRICATION EXCLUSIVE.
Ringstorp, Sjunnesson & Co., Kommanditbolag, Hälsingborg.

KÖKSALMANACK

Redigerad av
IDA NORRBY.

Föreståndarinna för Fackskolan
för huslig ekonomi i Uppsala.

FÖRSLAG TILL MATORDNING
FÖR VECKAN
23—29 JAN. 1921.

SÖNDAG. Frukost: Bröd och smör; Löskokta ägg med böckling; kaffe eller te. **Middag:** Små fisksuffléer med rört smör; falsk hjortstek med grönsaker; apelsinkräm med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Bröd och smör; kalvsvylta med rödbetor och potatis; kaffe eller te. **Middag:** Kroppkakor med skirat smör; aprikossoppa.

TISDAG. Frukost: Bröd och smör; kokt sill med smör och ägg; kaffe eller te. **Middag:**

**GÖTEBORGS
DAGBLAD**

är
**GÖTEBORGS
DAGBLAD**
Helårspris
endast

30 kronor
fritt hemburen
i Göteborg och

25 kronor
vid prenumeration
å posten.

Bemärk det billiga
prenumerationspriset!

Stek, värd i sin säs (rest) med saltgurka och potatis; trollkräm med lingon.

ONSDAG. Frukost: Bröd och smör; uppstekta kroppkakor (rest) kaffe eller te. **Middag:** Helstekt fisk med potatis; drottningkaka.

TORSDAG. Frukost: Bröd och smör; pannbiff med potatis; kaffe eller te. **Middag:** God kött-soppa med klimp; rismjölspudding med brylé.

FREDAG. Frukost: Bröd och smör. Äggstanning med skinktärningar; kaffe eller te. **Middag:** Hachékotletter (rest) med stuvade morötter; krusbärskräm med gräddmjölk.

LÖRDAG. Frukost: Bröd och smör. Plättar med sylt; kaffe eller te. **Middag:** Paltbröd med stekt fläsk och säs; apelsinsaft-soppa med apelsinklyftor.

RECEPT:

Små fisksuffléer (för 6 pers.). 150 gr. smör, 150 gr. mjöl, 4 dcl. gräddmjölk, 2 kkp. kokt fisk, 5—6 ägg, salt, vitpeppar. **Till formen:** ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smöret fräses tillsammans med mjölet, mjölken spädes på och smeten får koka, tills den släpper formen. Den kokta fisken befrias från skinn och ben, skäres i små bitar och blandas i smeten jämte äggulorna och kryddorna. Äggvitorna slås till hårt skum och nedskäras. Massan slås i smorda och brödbeströdda pastejformar och gräddas i vattenbad. Serveras genast med fin fisksäs eller rört smör.

Falsk hjortstek (för 6 pers.). 2 kg. oxstek, 2 lit. mjölk, 100 gr. (3½ msk.) smör, 2 msk. kognak, 2 msk. ättika (vinäger), 2 msk. sirap, kokande vatten. **Säs:** fett av köttskyn, 4—5 msk. mjöl, kött-sky, 1½ dcl. grädde.

Beredning: Steken tvättas, lägges ned i mjölken och får ligga här 2—3 dagar. Den tages därefter upp, torkas och brynes i det upphettade smöret. Då steken är väl brynt, saltas den varefter kognak, ättika och sirap sättes till. Det kokande vattnet spädes på, litet i sänder, och steken får steka färdig.

Till säsen silas köttskyn och fettet skummas av. I detta fräses mjölet, varpå skyn tillsättes. Då säsen kokat 10 minuter, röres grädden ned, och säsen smakas av.

Trollkräm med lingon (f. 6 pers.). 1 kkp. lingonsylt, 2 äggvitor, 1 hg. strösocker.

Beredning: Äggvitorna vispas helt litet. Lingonsylten och sockret röres ned i äggvitan litet i sänder. Blandningen röres sedan ½—1 tim., eller tills krämen höjt sig till ett vitt skum. Den lägges upp på serveringsskål och kan, om så önskas, serveras med kakor.

Drottningkaka (för 6 pers.). 1 vetelängd, 1 lt. mjölk, 1 hgr. socker, 3 äggulor, 2½ kkp. äppelmos. **Till formen:** 10 gr. (1 tsk.) smör. **Marängmassa:** 3 äggvitor, 150 gr. socker.

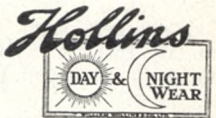
Beredning: Brödet skäres i små tärningar. Äggulorna vispas 5 min., och mjölk och socker tillsätts; därefter nedblandas brödet och får svälla omkring 1 timme. Smeten slås i smord form och gräddas i ugn.

Äggvitorna slås till hårt skum och sockret röres försiktigt ned. Då puddingen är färdiggräddad, breddes äppelmoset på och allra överst utsprits marängmassan. Puddingen sättes åter i ugnen, så att marängen får vacker färg. Den serveras med grädde eller vaniljsäs.

God kött-soppa (f. 6 pers.). 1 kg. oxkött med ben, 2½ lit. vatten, salt, 3 morötter, ½ selleri, 1

"Viyella"
(Regd. Trade Mark)

En flanell som användes över hela världen.

purjolök, 50 gr. (2 små msk.) smör, 3—4 msk. mjöl.

Beredning: Köttet ansas och sättes på med vattnet, saltas och får koka, tills köttet är kokt. Rotsakerna ansas och skäras i strimlor samt kokas mjuka. Smör och mjöl fräses tillsammans, buljongen och rotfruktspadet spädes på, och soppan får koka 10—15 minuter. En del av köttet jämte rotsakerna lägges ned i soppan, och denna avsmakas ytterligare om det behövs. Serveras med klimp.

Klimp (för 6 pers.) 2 msk. smör, 6 msk. mjöl, 4 kkp. mjölk, 8 st. bittermandlar, 1 msk. socker, 2 ägg. **Garnering:** hackad persilja.

Beredning: Smör och mjöl sammanfräses, mjölken spädes på litet i sänder, och massan får koka 15 min. Den skällade och rivna mandeln, sockret och de uppvispade äggen tillsätts. Därefter får klampen sjuda över elden, tills den blir tjock. Den hålles upp i vattensköld form och stjälpes upp, då den kallnat samt garneras med hackad persilja.

Glöm ej
att skaffa Eder

Iduns Kokbok.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gevle: Gevle-Posten.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad

Höganäs: Höganäs Tidning.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlshamn: Tidningen Karlshamn.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Säter Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Visby: Gotlänningen.

Växiö: Smålands-Posten.

Ystad: Södra Skåne.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.

FRAGOR OCH SVAR.

(Forts. fr. sid. 100.)
Svar: Ett så utförligt svar som erfordras, skulle i alltför stor omfattning taga frågospaltens utrymme i anspråk. Dessutom förekommer ju ständigt omväxling beträffande läroböcker. Vårt råd är därför, att ni uppsöker en lärare (eller i brev hänvänder eder till honom) och av denne begär upplysning om de kurser ni skall läsa och anvisning på läroböcker härför.

N:r 36. Jag är en medelålders, bildad kvinna från ett gudfruktigt hem, har under flera år innehafvt plats som husföreståndarinna och värdinna och skulle nu vilja ha en dylik anställning hos en bildad man. Kunnig i allt tillhörande ett hems skötsel, i stad och på landet, önskade jag dock något biträde för utförandet av s. k. grovgöromål. Är även musikallisk, sjunger något litet och är van att föreläsa. Hur skall jag kunna få en sådan plats, frågar Lif.

Svar: Enda sättet är 1) annonsera och studera tidningarnas annonspalter, 2) anmäl eder å lämpliga platsansaffningsbyråer,

PALMER
samt övriga rumsväxter utföres omsorgsfullt och till billiga priser. A. T. Ö. 53 05. A. T. Brunk. 23 05.

t. ex. Fredrika Bremerförbundets platsförmedling, Klarabergsgat. 48, Thekla Tjaders byrå, Palmkvists d:o, Stockholm. Anmäl eder även å dylik byrå i eder närmaste stad.

N:r 34. Finns något effektivt medel mot armsvett, frågar "19-åring".

Svar: Nödvändigt är att iakttaga pedantisk renlighet, tvättning av armbåren med vatten och tvål morgon och afton. I st. f. de s. k. svettlapparne av gummi, vilka visserligen skydda klädningens livn mot fläckar, men öka svettavsöndringen, bör ni i armbåren på edra liv fästa små leonong- eller mollpåsar, fyllda med ett pulver, bestående av: 10 delar kolsyrat magnesium, 1 del brand alus, 10 delar violrotpulver, 1 del kryddnejlikpulver. Påsarna utbytast mot nya vid behov. Detta hjälper absolut vid en lindrig armsvett. Är den svårare, får ni efter vanlig tvättning, fukta med utspädd salicylsyrelösning, torka väl och pudra med salicylpulver.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

"Villrådlig", som hade införd frågan n:r 18 i n:r 2, uppmanas för red. uppgä namn och adress, då för oss känd person önskar komma i förbindelse med henne.

Insändare av manuskript torde godhetsfullt komma ihåg, att det finns en institution vid namn Kgl. postverket som tar ganska bra betalt för brevens befordran och att det följaktligen krävs returporto med, därest författarne önska återfå sina refuserade skapelser. Manuskript utan bilagt porto gå den kostnadsfria vägen till papperskorgen.

EXP. BREVLÅDA.

Sign. "Kompetent", Hernösand p. r. Eder annons kostar 7:— som torde insändas varefter densamma införes i först utkommande n:r.

LEDIGA PLATSER

BILDAD FLICKA får plats som hembiträde å villaegendom nära Sthlm. Genomgång. husmodersskola har förtrede. Tre pers. hush. Familjemedlem. Svar till "Trevlig, duglig", Annonk. Drottningg. 65.

HUSHÄLLESELEVER. 2 st. flickor får under husmoders ledn. lära allt som förek. i ett bättre hem. Finare och enkl. matl., bakn., slakt, dukn., vävnad, sömnad samt handarb. m. m. Villaegendom i mell. Sverige. 150 pr m. Svar till "Husmor", Iduns exp. f. v. b.

VID SERAFIMERLASARETTET finnes plats led. för en kvinnlig laboratorieassistent, helst sköterskeutbildad. Till direktionen ställd ansökan, åtföljd av betygsskrifter, åldersbetyg och fotografi, ingives till Direktören, professor Israel Holmgren, senast den 31 Januari 1921.

Vid Sunnerdahls Hemskola på Säbyholm finnes platser lediga för vikarier under hemföreståndarinornas semester inst. värtermin och sommar. Första vikariatet börjar den 13 febr., de övriga omedelbart efter midsommar. Lön med dyrtidstillägg: 200 kr. per månad jämte allt fritt. Sökanden bör ha skolkökslärarinneutbildning eller motsvarande kompetens. Ansökningar till det första vikariatet och helst även de övriga ins. före d. 25 jan. till underteckn. (adr. Bro), som även lämn. närmare upplysn. Efr. Netz, t. f. rektor.

Ensam äldre dam,

bosatt i Uppsala, önskar sig en bildad flicka som hushälshjälp och sällskap. Referenser lämnas och önskas. Svar till "E.", Uppsala p. r.

En enkel, bättre flicka,

som är villig utföra alla sysslor i ett hem och som är något kunnig i matlagning, erhåller den 15 febr. plats i familj med 2 barn, bosatt vid bruk i södra Dalarna. För barnen finnes annan bättre flicka. Svar med fotografi och referenser samt lönepretentioner till "Ömsesidig högaktning", Iduns exp. f. v. b.

19-årig flicka

som genomgått 8 kl. läroverk och husmodersskola, önskar för erhållande av praktik och referenser till fackskola mot fritt vivre plats såsom familjemedlem på större gård eller större hushåll att deltaga i förekommande husliga göromål. Svar till "Skånska 1921", Iduns exp. f. v. b.

Sjuksköterskebefattningen

vid Dalarnes sinnesslöanstalt Haggården är till ansökan ledig före den 7 febr. Löneförhållanden: Grundlön 500 kr., dyrtidstillägg 171 proc. samt fritt vivre. Ansökan åtföljd av tjänstebetyg, meritförteckning, samt ålders- och läkareintyg ställd till Styrelsen insändes under adress föreståndarinnan för Dalarnes sinnesslöanstalt, Hedemora.

Östersunds Hospital.

På grund av förra innehavarinns befördran är en föreständerskebefattning av III graden ledig härstädes. Till Medicinalstyrelsen ställda ansökningar skola vara inlämnade till Direktionen före kl. 12 på dagen d. 7 febr. 1921. Överläkaren.

Lärlarinna,

enkel och barnärk erhåller plats för att undervisa två st. gossar i småskolans ämnen samt villig biträda husmodern med hemsysslor. Svar med betyg och lönepretentioner till Sams-holms Gärd, Ljung.

Skolköks-lärlarinna

erhåller plats vid Høla folkhögskolas husmodersskola under kursen 28 febr. —23 april, eventuellt även under sommaren. Lönevillkor: Fri mat i skolköket, bostad om ett möblerat rum samt kontant (med dyrtidstillägg) 125 kr. per vecka. Ansökan till rektor J. Sandler, adress Prästmon före 1 instundande februari.

PLATSSÖKANDE

SJUKSKÖTERSKA, tyska, med mång-årig praktik, söker plats i familj, hos läkare eller sjukhus. Talar något svenska. Liten lön önskvärd. Referenser lämnas. Svar till "Syster Maria", Box 19, Tomelilla.

UNG FLICKA som genomgått åtta-klassigt läroverk, kurs i maskinskrivning, och sedan deltagit i hemmet med förekommande göromål, önskar plats att under husmoders ledning hjälpa till i hushållet, barnens skötsel, läxläsning m. m. Svar till "19 år, nyåret 1921", Iduns exp. f. v. b.

En 19-årig skånska

av god familj som deltagit i alla i ett hushåll förekommande göromål söker plats som husmoders hjälp å större gård. Vill anses som familjemedlem. Svar till "Fortast möjligt", p. r. Eslöf.

Ex. sjukgymnast

önskar plats — helst i Göteborg — omkr. 15 febr. till ensam person som hjälp och sällskap el. att sköta sjuk el. nervklen person. Sjukvårdskunnig. Fina ref. fr. badort, vilohem och privat. Små lönepr. Svar märkt "Gymnast febr.", Iduns exp. f. v. b.

Ung handarbetslärlarinna, något kunnig i vävning, söker plats privat eller i skola. Svar till "Våren 1921", Box 44, Örebro.

25-årig

bildad flicka med något klena nervver söker, för att återvinna hälsan, få komma till välvillig fam. på landet mot någ. avgift och att deltaga i hemsysslor. Tacksam för svar med prisuppgift till "Arbete och vila", Iduns exp., Sthlm f. v. b.

Två bättre 23-års flickor

önska plats från den 1 juni, helst i prästgård e. d., för att som familjemedlemmar, under husmoders ledning, lära matlagning och f. ö. deltaga i husliga sysslor mot fritt vivre. Svar till "Kamrater", Iduns exp. f. v. b.

Tvänne bättre flickor

önska under sommarmån. komma i familj som husmoders hjälp, mot fritt vivre. Svar till "S. K. J.", Villa Solhem 29 V. F., Växjö.

Elementarskolebildad flicka

(32 år), som genomg. kurs i husl. ekonomi, önskar mot fritt vivre plats i prästgård el. herr. nära Sthlm att delta i lättare hushållsg., trädgårdsarb. och dyl.. Svar till "Huslig", Saltsjöbaden p. r.

21-årig småländska,

som förut haft plats i statens verk, önskar som husmoders hjälp komma till trevligt Stockholms hem, där jungfru finnes. Svar till "Eget rum, 1 febr.", und. adr. S. Gumælius Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung flicka,

hushållskunnig och van vid kontorsgöromål, önskar plats genast i bättre familj, även där barn finnes. Fina betyg och ref. företes. Svar till "Ej Stockholm", under adress S. Gumælius' Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

En 21-årig flicka

önskar komma i bättre familj och lära sig matlagning och förekommande göromål, helst i stad. På lön fastes mindre avseende, mer på vänligt bemötande. Svar till "21 år", Vägsjöfors.

Bildad, musikalsk flicka

önskar komma i fin familj såsom sällskap och om barn finnes hjälpa desamma med läxläsning. Helst å herrgård på landet. Tacksam för svar till "Familjemedlem", Annonbyrån Svea, Norrköping.

Enkel, bättre flicka

önskar plats i vänlig familj att tillsammans med husmodern sköta hemmet. Genomgått kurs i husmodersskola och barnavård. Hjälpt till grovsysslor. Svar till "Familjemedlem 1921", Iduns exp. f. v. b.

Ex. barnsköterska
önskar plats. Svar till "21 år", p. r. Falun.

Hushåll

jämte andra förekommande sysslor i ett hem önskar ung, bildad flicka att få lära och deltaga uti, under erfaren och skicklig husmoders ledning, på större prästgård el. lantgård. Önskligt att ungdom finnes. Svar med pris m. m. till "Februari", Svenska Telegrambyrån, Malmö.

Tyska,

17 år, duktig och stark, sed. apr. 1920 här, söker plats att gå frun till handa i allt, hjälpa barnen med läxor, musik och språk. Gärna å större lantegendom. Närmare upplysningar hos Fru E. Aberg, Partille.

Husföreståndarinna.

Enkel, huslig, bättre flicka söker plats till allvarligt stilla hem, helst prästgård där husmoder saknas. Tacksam för svar till "Huslig", Iduns exp. f. v. b.

Bättre flicka

önskar komma i trevlig familj som husmoders verkliga hjälp, helst där jungfru finnes. Eller som barnfröken. Tacksam för svar till "Nu genast", Iduns exp. f. v. b.

25-årig stockholmska

önskar plats i fam., helst herr- eller prästgård, för att få insikt i ett bättre hems skötande. Ej lön. Ej grovsysslor. Svar till "25 år febr.", Iduns exp. f. v. b.

18-års flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk önskar komma till herrgård eller prästgård för att under husmoders ledning lära sig hushåll. Svar med prisuppgift till "Gott hem", Box 44, Örebro.

Ung lantbrukardotter

önskar som familjemedlem komma i bättre familj den 1 febr., helst i stad. Har genomgått Husmodersskola samt är kunnig i handarbete och sömnad. Lön önskvärd. Gott och vänligt bemötande. Tacksam för svar till "N. A.", p. r. Gråstorp.

Elementarbildad, 25-årig flicka,

van vid alla husliga göromål önskar plats i familj, helst å lantegendom, att hjälpa till i hemmet. Familjemedlem och någon lön. Svar till "Våren 1921", Ljungbyholm p. r.

19-årig, bildad o. musikalsk flicka,

som genomgått 8-kl. läroverk, önskar med det snaraste plats, antingen som privatsekreterare, guvernant, sällskap eller som hjälp i ett hem. Svar till "Stad eller land", Poste restante, Landskrona, f. v. b.

Ung, bildad flicka

med intresse för husliga göromål, önskar plats i finare hem, gärna på landet, att mot fritt vivre deltaga i husliga sysslor. Svar till "Familjemedlem 1921", Linköping, p. r.

Ung, elementarbildad flicka,

som vill hjälpa barnen med läxläsning och spelläxor samt vara husmodern behjälplig med lättare göromål, söker plats. Svar till Box 39, Marieholm, (Skåne).

Energisk dam

söker anställning att biträda husmodern å finare pensionat, vilohem, badrestaurant etc. för att vinna insikt och praktik i dylik rörelse. Svar till "Dugande kraft, R.", Iduns exp. f. v. b.

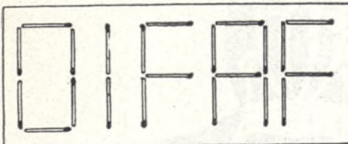
Bildad, enkel, anspråkslös 25-årig flicka,

önskar plats i bättre familj som husmoders hjälp för att lära hushåll. Svar till "Ordentlig och pålitlig", Forsmarks Pappershandel, Storvik.

Ung flicka,

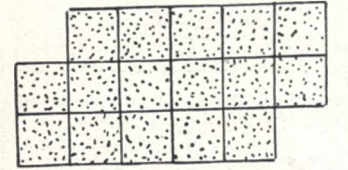
som innehar 8-klassigt läroverksexamen och musikalskt bildad söker härmed anställning som guvernant eller hjälp för inträde till skolor. Obs! Helst på landet. Svar till "Ansvarsfull", H. T.-Centralen, Göteborg.

IDUNS TIDSFÖRDRIV

STADSNAMNET.

Av tändstickorna ha här bildats de fem bokstäverna O, I, F, A och F. Genom omflyttning av tio stickor kan man få fram namnet på en känd europeisk stad. Försök er på detta lilla problem!

EN KLIPPFIGUR.

Denna figur skall med ett enda sammanhängande klipp delas i två delar, vilka kunna sammanfogas till en kvadrat. Klippet måste följa linjerna.

GÅTA.

Jag är en länk i en syskonring, som ensam ställd ej förmår någonting, men ändå kan jag ju påstå ärligt: mitt "lilla jag" är oumbärligt. Båd' morgon, afton ser du mej, men mitt på dagen finns jag ej. Ej i Orust jag bor, men väl i Tjörn, och utav kojan jag är ett hörn. Jag är det sista du ser på färden, ja, jag är slutet på hela världen. Vem är jag då?

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets ställning den 31 dec. 1920.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	9,843,458: 58	Aktiekapital	40,000,000: —
Obligationer	12,143,631: 63	Reservfond	20,000,000: —
Fastigh. o. inventarier	7,393,553: 87	Dispositionsfond	2,000,000: —
Reverser mot säkerhet	145,521,893: 59	Pensionsfond	700,000: —
Växlar	109,071,419: 14	Depositions- och Kapitalräkningar	146,791,526: 10
Kreditiv och löpande räkningar	83,891,933: 85	Sparkasseräkning	74,585,733: 78
Hos inhemska banker	5,451,914: 50	Giro- o. löpande räkn.	77,112,288: 22
Hos utländska banker för egen räkning kr. 8,706,046: 20 för andras räkning kr. 5,838,027: 16	14,544,073: 36	Postremissväxelräkning	9,337,284: 82
A andra räkningar ...	28,151,730: 22	Till inhemska banker	—
	Kr. 416,013,608: 74	Till utländska banker	3,451,301: 52
		Av utl. banker insatta	9,731,816: 61
		A andra räkningar ...	32,303,657: 69
			Kr. 416,013,608: 74

Ung flicka

önskar plats i sin familj för att lära hushåll. Tacksam för svar till "Vil- lig", Iduns exp., Stockholm.

22-årig flicka,

kyrkligt intresserad, önskar plats att gå frun tillhanda, helst där barn finnes. Kunnig i sömnad; har innehaft liknande sysselsättning. Tacksam för svar under adress "22 år", p. r. Häl- singborg.

Ung, musikalisk flicka,

som genomgått 8 kl. lärov. och med undervisningsvana, önskar plats som guvernant under vårterminen. Svar till "Familjemedlem", Kuriren, Umeå.

INACKORDERINGAR

England.

I södra England, i närh. av Ports- mouth, finnes förstklassig inack. för 1 å 2 unga flickor, hos trevlig, mu- sikalisk läkarefamilj med egen 19-årig dotter. Tillfälle deltaga i sällskaps- liv, om så önskas. Bästa sv. referen- ser. Mod. pris. Dir. svar till Mrs V. Blake, 2, Linah Lane, Hayling, Hants, England.

Inackordering

önskas i bildat och stilla hem — helst i Göteborgstrakten — för en nervklen 50 års man, i behov av litet tillsyn och vård. Benäget svar med prisuppgift per månad samt referenser emotes till "Hem 1921", Varbergspostens kontor, Warberg.

DIVERSE

Skönhetsvattnet "Ideal"

är ett beprövat, osvik- ligt medel mot fet och storporig hud. Pris pr fl. 6 kr.

Ansiktsvattnet "Favorit"

rekommenderas mot torr o. spröd hud. Pris pr fl. kr. 5:50.

Lina Cavalleris Skönhetscrem

är bästa medel för förhindrande av rynkor. Ger huden näring och bibehåller den elastisk. Pris pr burk 6 kr.

"Röda Rosor"

ger åt bleka kinder deras naturliga charm. Pris pr fl. kr. 2:50.

Till landsorten mot postförskott.

PYSIKALISKA INSTITUTET.

Engelbrektsgratan 7, Göteborg. Rikstel. 184 57.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkte och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar hårfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malm- torgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6:— kr. + porto.

Livmodersprutan

Superior-säkraste medel för undvikande av under- livssjukdom m. m. Av pri- ma gummil 10, 12, 15 & 20 kr. pr st. Pulver för lös- ning 8.50. Stort lager av alla sorters sjukvårds- och hygieniska artiklar, häl- fotsinlägg, gördlar, bindor m. m. Illustr. katal. gratis. Magasin Special, avd. 9. Västerlånggatan 66, Stockholm.

Några stycken

MATTOR

av prima kvalitet utförsäljas till halva priset genom undertecknad.

NILS HELLBERG

Vidargatan 2.

A. T. Vasa 604 96.

Mellan kl. 12—1 e. m.

La Mascotte Creme

är vår tids ännu överträffade cos- metiqum, en vetenskapens triumf, som renar läker och decificerar huden, samt skyddar denna för kyla och fuktighet. Är den bästa massagecreme för borttagande av rynkor och fett- ansamlingar.

Gör huden fraiche, vit och sammets- len. Pris 2:50 pr burk. Fås överallt och direkt från LA MASCOTTE-FABRIKEN, Malmö.

För lomhörda, Döva höra.

Nat. storl. Professor Plobners hörtrumma är den bästa för alla som höra illa.

Intyg. Ett hjärtligt tack för den hörapparat som jag erhö- ll från Eder. Jag hörde strax bät- tre med det öra den blev insatt uti. Snusningen försvann. Sänd mig en styck. till

Slårgård d. 17/10 1920. O. H. A.

Hörtrumman bäres osynlig. Bot- tar öronsusning samt nervöst öronlidande. Tusental i bruk. Bruksanvisning med intyg med- följer. Pris 1 styck 9:—, 2 st. 17:—, Sändes mot postefterkrav.

G. S. ERICSON, Avd. 46, Stockholm 6.

Har Ni ömma fötter eller liktornar.

Världens förnämsta medel är HERBAS FOTKUR, borttager liktornar, hård hud, fotsvett, val- kar, ledknölar, nageltrång o. d. Vi garanterar att Ni blir fullstän- digt kvitt alla dessa olägenheter om denna kur användes. OBS! Ett medel som tillverkas under sakkunnig ledning.

Pris 1 st. 2:50, 3 satser 6:50 + porto mot postefterkrav.

AKT.-BOL. P. O. CENTRALEN

Avd. 10, Stockholm 6.

Agenter sökas!

"CYRANO" Quai d'Ouchy Lausanne.

Pensionat de tout premier ordre pour jeunes filles. Langues, arts, sports, Hautes références. Directrice: Mlle L. Barrière.

Den Suhrske Husmoderskole Köpenhamn.

Pensionsskolan börjar ny kurs i mars. Program sändes.

Osby

Lanthushållsskola.

Ny kurs i mars. Underv. i mat- lagn., bakt., konserv., slöjd, hälso- vård m. m. Låga kurskostn. Sfatsunderstöd till mindre bemedlade. Prospekt fritt på begäran.

Rektor E. Brolin, Osby.

I trädgårds- skötsel

börjar ny kurs den 15 mars vid Hammarshus pr. Kristianstad. Närmare upplysningar lämnas på begäran.

Signe Ohlsson.

Elsa Philips Husmoderskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 26:te termin för bildade unga flickor den 31 jan. 1921. Undervisning i enklare och finare matlagning, baktning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. Olika kurser. Exami- nerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysning på begäran. Sthlms tel. 6 13 10. ELSA PHILIP, Stockholm.

Vackstanäs Hemskola.

Skolans uppgift är att fostra dugliga husmödrar för lantbrukar- hemmen. — Teoretisk och praktisk undervisning. 10 mån. kurs. 1 Febr.—1 Dec. 2 frielevplatser.

Prospekt på begäran genom föreståndarinnan Ester Alde, adr. Tvetaberg, Stockholms län.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) Begär prospekt! Holländaregatan 3. Stockholm.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Gerda von Sydows SÅNG- OCH MUSIKINSTITUT David Bagaregata 1, STOCKHOLM R. T. 94 33.

GÖTEBORGS GYMNASIKA INSTITUT Östra Hamngatan N:o 45 Förmånligaste specialkurs i MASSAGE OCH SJUKGYMNASTIK Ny kurs börjar den 20 Januari. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid Sydsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Endast EN SANO-KAPSEL

om dagen (för barn ½ kapsel dag- ligen) erfordras för åvågbringande av en fond av kraft och tillförsikt. Oum- bärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetstillstånd. Alstra snabbt och säkert levnadsmod, energi och arbetslust, undanröja svaghet, tröt- het, sömnlöshet och överansträngning. Spieckers Sanokapslar säljas å alla väl- sorterade apotek och drogaffärer i as- kar om 20 st. till kr. 4:25, eller ex- pedieras portofritt pr postförskott från undertecknade.

Liten kur (5 askar) kr. 20:— Stor " (10 ") " 38:50 Generalagenter: Harald Westerberg & C:o, Göteborg 1.

Velvet Complexion.

Överträffligt hudmedel. "Velvet Complexion" är en mjölk- liknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och ge hyn klarhet och vitthet, vet jag ej. Något trolleri är det." Ur Anna Söderberg: Skön- hetsvård. Pris kr. 8:— plus porto. FRANSKA PARFYMAGASINET, Drottninggatan 21, Stockholm.

"FENO"

är ett förstklassigt skönhetspre- parat av rang. Intet fett, kan användas vilken tid på dygnet som helst. Utplånar rynkor, för- yngnar, åstadkommer en ren, klar, mjuk och vit hud, borttager finnar, revmor, leverfläckar pormaskar, fräknar etc. Yppersta medel mot söndersprucken, frost- biten och narig hud. Per burk 4 kr., 2 burkar fraktfritt.

FENOMA-DEPOTEN,

Stockholm 1.

SY-SKOLAN

RIDDARGATAN 7. V. R. T. Öst. 1991. Kl. 10—4.

Kurser i KLÄDSÖMNAD LINNESÖMNAD BARN- KLÄDER börja 15 januari.

GERTRUD GRÖNLUND, förut anställd vid Birgittaskolan.

SÖMNADSSKOLAN, Grevturegatan 24 B.

Undervisning i finare klädsömnad, (tillklippning, avprovning m. m.). Uppritning och färgsättning av allehanda klädningsbroderier utföres.

Prospekt på begäran. Riks 133 12.

Anm. alla dagar 10—4. (Även aftonkurser.)

KARIN WESTERBERG,

f. d. lärarinna vid Birgittaskolan.

HEM- HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas av från fackskolan utexam. skolkökslärarinna i enklare och finare matlagning, baktning, syltning och konservering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp av matvaror, enkel hushållsbokföring och födoämneslära samt rengörning, tvätt och stry- ning, vården av linne och sängkläder m. m. I husmoderskursen ingår fullständig undervisning i kläd- och linnesömnad för hand och på maskin, tillklippning, lagning, märkning etc. samt moderna hand- arbeten ävensom Samaritkurs — — Som skolan avser att ej blott meddela eleverna praktisk och grundlig undervisning i en husmoders arbete och plikter utan även samtidigt kunna bereda de unga flickorna den tillsyn och trevnad, som endast ett hem kan giva, bo alla elever inom skolan och endast ett begränsat antal (6 å 8 st.) mottagas. Ref.: Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekniska Högskolan Valfrid Petersson m. fru. Vårterminen börjar den 1 februari 1921. Förfrågningar besvaras omgående av skolans föreståndarinna

Fru Emma Kjellström, Storgatan 38, Stockholm.

Allm. Tel. 242 08

E. Hults Flickpension, Djursholm,

emottager elever den 1:sta febr. på 4 månader. Husmoderskursen omfattar Matlagning, Kläd- och Linnesömnad, Konstslöjd, Målning, Engelska, Tyska och Franska språken samt föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria med besök i Stockholms museer under sak- kunnig ledning. Som valfria ämnen ingå Musik och Sångektioner. Prospekt mot porto, adr. E. Hults Flickpension, Djursholm. Riks- telefon Djursholm 478.

Anna Malmqvists Förmedlingsbyrå

(I anslutning till Barnmorskeskolan)

anställer såväl för Kommuner som enskilda välkvalificerade barn- morskor, sjuksköterskor och barnsköterskor.

Rikst. 724 31.

Karlavägen 72; n. b.

Klädsömnadskurs

Kurserna i klädsömnad taga åter sin början den 15:de Januari. Även provningsateljé för damer som önska sy sina kläder själva. Anmälningar pr Allm. Tel. 401 18 eller skriftligen. Prospekt på begäran. ELLA NILSSON, Rådmanngatan 8, intill Liljansplan Förutv. Lärarinna vid S:ta Birgittaskolan.

Tyra Rinmans Konvalescenthem för Barn

Tel.: 8 Gränna. Östanå, Förnäs, mottager på det vackra Östanå herresäte klena och friska barn för rekreation. 215 mtr ö. h. i skogrik trakt, God, nä- rande föda. Underv. Prospekt.

Strengnäs Husmodersskola

Husmoderskurs 31 jan.—31 maj. Grundlig och praktisk undervisning. Prospekt mot porto genom Fru Braune, Strengnäs.

I Fridhems kvinnliga folkhögskola och lanthushållsskola, Svalöv

börjar ny lärokurs den 2 maj och fortgår till den 1 september.

I folkhögskolans 1:sta årskurs underv. i medborgerliga, praktiska och slöjdämnen (linnesömnad, knyppling, konstvävning, skånsk flätning och klädsömnad) samt matlagning

I den 2:dra årskursen lämnas en grundligare utbildning i bokliga kunskaper för att förbereda till inträde i seminarier, sjuksköterske- kurser m. m. 2 timmar slöjd dagligen.

I Landthushållsskolan underv. i praktisk och teoretisk huslig ekonomi, matlagning, baktning, konservering, trädgårdsskötsel, mjölk- hushållning, husdjurslära, bokföring m. m.

Kursavgift 50 kr. Friplatser finnas. Statsunderstöd intill 35 kr. pr mån. för obemedlad och 20 kr. pr mån. för mindre bemedlad elev. Begär prospekt! Rektor W. WISTRÖM.

Vid TORSHÄLL, LEKSAND,

mottagas några kvinnl. trädgårdselever 1 april—31 okt. Huvudsakl. prakt. undervisn. Betyg eft. genomgången kurs. Prosp. och ref. på begäran.

Lillie Landgren

Märta Philip.

PRÖVA
NÄSTA
GÅNG
MED
STRUM-
PORA

KRYMPER
EJ
YLLE

LUX
(FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNA)

PETRIS
ångpreparerade
havregryn och havremjöl
Naturläkekonstens yppersta hjälpmedel.
Läckra och hälsosamma.

Av förekommen anledning och med hänvisning till nedanstående intyg fästes annonsörers uppmärksamhet därpå att

**NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN**

Grundl. 1836,

är Värmlands enda dagliga tidning samt länets och stiftets officiella och mest anlitade annonsorgan.

Postupplagor den 27 Nov. 1920:

8,742 ex.

Totalupplagor den 27 Nov. 1920:

12,000 ex.

Nya Wermlands-Tidningen är jämt spridd över hela länet och läses inom alla samhällsklasser.

INTYGG:

"Att Nya Wermlands-Tidningens postupplagor denna dag utgör 8,742 exemplar intyg. Postkontoret i Karlstad den 27 november 1920. Hj. Möllerberg, postmästare."

Huvudkontor i Karlstad. Avdelningskontor: Kristinehamn, Arvika, Amål, Sunne och Torsby.

Oatine

Ni ser yngre ut,

när ni regelbundet begagnar *Oatine-havre-crème*, ty *Oatine* är något enastående och kan icke jämföras med andra crèmes.

Oatine är det rena *extraktet* av havre. Dess enastående förtjänster vid all vård av huden voro skattade redan i forntiden, och nutidens damer förstå i minst lika hög grad att värdera den.

Oatine rensar *porerna* och *hudens yta*, när den lätt gnides in.

Oatine ger huden näring och läker den, och på så sätt förnyar den huden.

Oatine är välluktande och behaglig att använda.

Oatine läker sprucken och sträv hud och gör den klar, smidig och vacker.

Begagna *Oatine* dagligen. Behandlingen är som en lätt massage, och crèmen torkas av efter egen önskan.

Fås i tub eller burk med lika mycket innehåll, och stor burk (innehåller 3 gånger så mycket).

Oatine Snow är en snövit, fin, lätt crème, som när den gnides in, ögonblickligen uppsuges i huden, som genom regelbunden behandling blir mjuk, klar och frisk.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

NY UPPLAGA

AV

**IDUNS
KOKBOK**

IDUNS-KOKBOK

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och utvidgad

NYHET:

Anvisningar att använda
GASSPIS eller GASUGN
vid alla recept för stek-
ning och bakning ::

PRENUMERERA SNARAST PÅ

De ungas tidning Missionstidning Budbäraren Barnens vän

En av de mest spridda, rikast illustrerade och i förhållande till innehåll och utstyrelse billigaste ungdomstidningar, utkommer under 1921 med en tjugooandra årgång.

24 n:r, 334 sidor med omkring 250 goda illustrationer årligen.

Tidningens innehåll: Berättelser. — Livsbilder. — Beträktelser. — Strider och segrar på missionsfältet. — Skildringar ur historien och naturen. — Dikter. — Från de ungas värld. M. m. Bidrag av ett större antal författare och konstnärer.

Redaktion: Kyrkoherde Efraim Rang och Direktör K. J. Ahlberg. Utgivare: Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition.

Pris: A posten kr. 3:60. Direkt från förlaget: när minst 5—14 ex. tagas kr. 3:40, när minst 15 ex. tagas kr. 3:20, allt för år, postporto inberäknat, inga friexemplar.

Prenumerera på försök å DE UNGAS TIDNING, av pressen och de unga erkänd såsom en av NORDENS FÖRNÄMSTA UNGDOMSTIDNINGAR I KRISTLIG ANDA.

OBS! Billigast torde sålunda prenumeranter numera erhålla våra tidningar genom större direkt rekvisition från

Utgiven av Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

88:de årg. utkommer 1921 med 24 nummer och innehåller, ofta med illustrationer, betraktelser, föredrag, brev och skildringar från Stiftelsens utländska missionsfält i Ostafrika och Indien.

Sjömansvännen, som utgives i tolv nummer årligen, åtföljer Missionstidningen såsom bilaga och meddelar betraktelser, brev och skildringar från Stiftelsens sjömansmissionsstationer och från sjömän, som haft beröring med denna mission, samt en särskild avdelning för efterfrågande av bortavarande sjömän.

Redaktör för Missionstidningen är Pastorn H. Nylander samt för Sjömansvännen Past. E. G. Wolfbrandt.

Priset å Missionstidningen med bilagan Sjömansvännen är å postanstalt och i bokhandel kr. 2:75. Rekvireras minst 10 ex. och därutöver direkt hos expeditionen, erhållas de för kr. 2:25 pr ex. Inga friexemplar.

På Sjömansvännen särskilt kan också posten prenumereras med kr. 1:50 pr ex. För större spridning bland sjömän och fiskare kunna hos expeditionen rekvireras minst 25 ex. å kr. 1:25 samt 50 ex. och därutöver kr. 1:10.

Evang. Fosterlands-Stiftelsens Tidning för inre missionen.

65:te årg. 1921 utkommer med 24 nummer med 12—16 sidor och innehåller uppbyggelseartiklar, meddelanden rörande inre missionen, från styrelsen och expeditionen samt från medarbetare i landet och andra vänner m. m., ävensom textutredning över svenska textserien för söndagsskolor och barn gudstjänster.

Redaktör: Sekreteraren C. A. Hedlund, med bidrag av Pastor K. J. Montelius m. fl.

Prenumerationspris å postanstalt eller i bokhandel är kr. 2:75. Vid rekvisition hos expeditionen av minst 10 ex. och därutöver är priset kr. 2:25, med textutredningar. Inga friex.

Söndagsskolföreståndare, vilka för söndagsskolans behov hos expeditionen rekvirera minst 10 ex. med uppgift på antalet lärare och barn, erhålla Budbäraren för 2 kr. per ex., dock inga friex. Samlare av prenumeranter å posten erhålla kontant provision, då postkvitton å minst 10 ex. insändas till expeditionen 15 öre för varje ex. och då prenumerationen skett å 20 ex. och därutöver 20 öre per ex.

Illustrerad Veckotidning för barn. 45:e årgången 1921.

Barnens Vän redigeras av S. St. med bidrag av flera barnvänner, innehåller korta, lärorika betraktelser, berättelser och skildringar från barnavärlden och missionsfältet samt illustreras rikligen med planscher och teckningar. Särdeles passande för söndagsskolor. Upplagans storlek för närvarande 28,000 ex.

Kostar vid direkt beställning hos EVANGELISKA FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION, STOCKHOLM 3, då 10 ex. och därutöver tagas endast 2 kr. för helt år, postporto inberäknat. Inga friexemplar. På posten är priset 3 kr. pr ex.

Vi önska fästa Herrar Lärares och Arbetsgivares uppmärksamhet på att de i en god barntidning hava ett kraftigt medel att inverka fostrande och förädlade på det uppväxande släktet samt motverka den dåliga litteratur, som rikligen utbjudes och åstadkommer så stor skada just bland de unga. Provnnummer sändas gratis.

EVANGELISKA FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION, STOCKHOLM 3.

Iduns byrå och expedition,
Mästerns Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:—	Helt år Kr. 22:—
Halvt år " 8:75	Halvt år " 11:50
Kvartal " 4:50	Kvartal " 6:—
Lösnummer " 0:35	Månad " 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.	särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.